Финансирано от Европейския съюз
NextGenerationEU

МИНИСТЕРСТВО НА РЕГИОНАЛНОТО РАЗВИТИЕ И БЛАГОУСТРОЙСТВОТО

НАЦИОНАЛЕН ПЛАН ЗА ВЪЗСТАНОВЯВАНЕ И УСТОЙЧИВОСТ

КОМПОНЕНТ 4 „НИСКОВЪГЛЕРОДНА ИКОНОМИКА“

ИНВЕСТИЦИЯ: ЕНЕРГИЙНА ЕФЕКТИВНОСТ В СГРАДЕН ФОНД

НАСОКИ ЗА КАНДИДАТСТВАНЕ

ЗА ПРЕДОСТАВЯНЕ НА СРЕДСТВА ЧРЕЗ ПОДБОР НА ПРЕДЛОЖЕНИЯ ЗА ИЗПЪЛНЕНИЕ НА ИНВЕСТИЦИЯ ПО ПРОЦЕДУРА BG-RRP-4.024 „ПОДКРЕПА ЗА УСТОЙЧИВО ЕНЕРГИЙНО ОБНОВЯВАНЕ НА ЖИЛИЩНИЯ СГРАДЕН ФОНД - ЕТАП II“, С ФИНАНСИРАНЕ ПО ЛИНИЯ НА МЕХАНИЗМА ЗА ВЪЗСТАНОВЯВАНЕ И УСТОЙЧИВОСТ

Юни 2023 г.

СЪДЪРЖАНИЕ

1. ПОДМЯРКА „ПОДКРЕПА ЗА УСТОЙЧИВО ЕНЕРГИЙНО ОБНОВЯВАНЕ НА ЖИЛИЩНИЯ СГРАДЕН ФОНД“ ПО ПЛАНА ЗА ВЪЗСТАНОВЯВАНЕ И УСТОЙЧИВОСТ НА РЕПУБЛИКА БЪЛГАРИЯ 9

1.1. ВЪВЕДЕНИЕ 9

1.2. ИНСТИТУЦИОНАЛНА РАМКА ЗА ПРИЛАГАНЕ НА НАСТОЯЩАТА ПРОЦЕДУРА ЗА ПРЕДОСТАВЯНЕ НА СРЕДСТВА ПО МВУ 12

2. ПРОЦЕДУРА „ПОДКРЕПА ЗА УСТОЙЧИВО ЕНЕРГИЙНО ОБНОВЯВАНЕ НА ЖИЛИЩНИЯ СГРАДЕН ФОНД – ЕТАП II“ 12

2.1. ИЗПЪЛНЕНИЕ НА ПРОЦЕДУРАТА 12

2.2. ПРАВИЛА ПО ОТНОШЕНИЕ НА ПРОЕКТИ, ГЕНЕРИРАЩИ ПРИХОДИ 14

3. ОБЩ РАЗМЕР НА СРЕДСТВАТА ПО ПРОЦЕДУРАТА 16

3.1. РАЗМЕР НА БЕЗВЪЗМЕЗДНАТА ФИНАНСОВА ПОМОЩ 16

3.2. САМОУЧАСТИЕ ОСИГУРЕНО ОТ СДРУЖЕНИЕТО НА СОБСТВЕНИЦИТЕ 16

4. ТЕРИТОРИАЛЕН ОБХВАТ И ТЕРИТОРИАЛНО РАЗПРЕДЕЛЕНИЕ НА СРЕДСТВАТА 18

5. МИНИМАЛЕН И МАКСИМАЛЕН РАЗМЕР НА СРЕДСТВАТА 18

6. ИНТЕНЗИТЕТ НА ПОМОЩТА 19

7. ДОПУСТИМИ КАНДИДАТИ: 20

8. ДОПУСТИМИ ДЕЙНОСТИ: 21

9. ДРУГИ ВАЖНИ УСЛОВИЯ ПО ПРОЦЕДУРАТА 24

9.1. СТЕПЕН НА ПРОЕКТНА ГОТОВНОСТ 25

9.2. ИЗПЪЛНИТЕЛИ ОТ СТРАНА НА ВОДЕЩИЯ ПАРТНЬОР/КРАЙНИТЕ ПОЛУЧАТЕЛИ НА СРЕДСТВА ПО ПРОЦЕДУРАТА 27

10. КАТЕГОРИИ РАЗХОДИ, ДОПУСТИМИ ЗА ФИНАНСИРАНЕ 28

10.1. ДОПУСТИМИ РАЗХОДИ: РАЗХОДИ, КОИТО СЕ ПРИЗНАВАТ ПРИ ОТПУСКАНЕ НА СРЕДСТВАТА 28

10.2. ПЕРИОД НА ДОПУСТИМОСТ НА РАЗХОДИТЕ 29

11. ДОПУСТИМИ РАЗХОДИ, ЗА ПИИ ЗА ЕНЕРГИЙНО ОБНОВЯВАНЕ НА ЖИЛИЩНИЯ СГРАДЕН ФОНД 29

11.1. ПРЕКИ ДОПУСТИМИ РАЗХОДИ С ИЗТОЧНИК МВУ: 29

11.2. ПРЕКИ ДОПУСТИМИ РАЗХОДИ С ИЗТОЧНИК СОБСТВЕНИ СРЕДСТВА: 29

***11.3. НЕПРЕКИ ДОПУСТИМИ РАЗХОДИ С ИЗТОЧНИК НА ФИНАНСИРАНЕ СОБСТВЕНИ СРЕДСТВА*: 31**

***11.4. НЕДОПУСТИМИ РАЗХОДИ*..... 32**

12. СОБСТВЕНО ФИНАНСИРАНЕ 32

13. ПРИЛОЖИМ РЕЖИМ НА МИНИМАЛНИ/ДЪРЖАВНИ ПОМОЩИ 33

***13.1. ОБЩИ ПОЛОЖЕНИЯ* 33**

***13.2. РЕЖИМ НА ПРЕДОСТАВЯНЕ НА СРЕДСТВА*..... 35**

14. ХОРИЗОНТАЛНИ ПОЛИТИКИ 36

***14.1. УСТОЙЧИВО РАЗВИТИЕ*..... 37**

***14.2. РАВНИ ВЪЗМОЖНОСТИ И НЕДОПУСКАНЕ НА ДИСКРИМИНАЦИЯ, РАВЕНСТВО МЕЖДУ ПОЛОВЕТЕ* 37**

15. СПАЗВАНЕ НА ПРИНЦИПА ЗА „НЕНАНАСЯНЕ НА ЗНАЧИТЕЛНИ ВРЕДИ“ 37

16. МИНИМАЛЕН И МАКСИМАЛЕН СРОК ЗА ИЗПЪЛНЕНИЕ НА ПРОЕКТА 41

17. РЕД ЗА ОЦЕНЯВАНЕ НА ПРЕДЛОЖЕНИЯ ЗА ИЗПЪЛНЕНИЕ НА ИНВЕСТИЦИЯ 41

18. КРИТЕРИИ ЗА ОЦЕНЯВАНЕ НА ПРЕДЛОЖЕНИЯ ЗА ИЗПЪЛНЕНИЕ НА ИНВЕСТИЦИЯ 44

19. НАЧИН НА ПОДАВАНЕ НА ПРЕДЛОЖЕНИЯ ЗА ИЗПЪЛНЕНИЕ НА ИНВЕСТИЦИЯ.... 49

20. СПИСЪК НА ДОКУМЕНТИТЕ, КОИТО СЕ ПОДАВАТ НА ЕТАП КАНДИДАТСТВАНЕ . 50

21. КРАЕН СРОК ЗА ПОДАВАНЕ НА ПРЕДЛОЖЕНИЯ..... 51

22. ПРОЦЕДУРА ЗА СКЛЮЧВАНЕ НА ДОГОВОРИ ЗА ФИНАНСИРАНЕ / ИЗДАВАНЕ НА ОТКАЗИ ЗА ПРЕДОСТАВЯНЕ НА СРЕДСТВА 52

***22.1. УВЕДОМЯВАНЕ ОТНОСНО РЕШЕНИЕТО НА СНД 52**

***22.2. СКЛЮЧВАНЕ НА ДОГОВОР ЗА ФИНАНСИРАНЕ 52**

***22.3. СПИСЪК НА ДОКУМЕНТИТЕ, КОИТО СЕ ПОДАВАТ НА ЕТАП СКЛЮЧВАНЕ НА ДОГОВОРИ ЗА ФИНАНСИРАНЕ С ВОДЕЩИТЕ ПАРТНЬОРИ/ КРАЙНИТЕ ПОЛУЧАТЕЛИ*..... 52**

23. ПРИЛОЖЕНИЯ КЪМ НАСОКИТЕ ЗА КАНДИДАТСТВАНЕ..... 53

СПИСЪК НА СЪКРАЩЕНИЯТА

ДБФП	Договор за безвъзмездна финансова помощ
ВЕИ	Възобновяеми енергийни източници
ВП	Водещ партньор
ДЖП	Дирекция „Жилищна политика“
de minimis	Регламент (ЕС) № 1407/2013 на Комисията от 18 декември 2013 г. относно прилагането на членове 107 и 108 от Договора за функциониране на ЕС (ДФЕС) към помощта de minimis
ЕК	Европейска комисия
ЕС	Европейски съюз
ЕЕ	Енергийна ефективност
ЗОП	Закон за обществените поръчки
ЗООС	Закон за опазване на околната среда
ЗУТ	Закон за устройство на територията
ЗЕЕ	Закона за енергийната ефективност
ЗУЕС	Закон за управление на етажната собственост
ЗТИП	Закон за техническите изисквания към продуктите
ИС за МВУ	Информационна система на Механизма за възстановяване и устойчивост
КСС	Количествено-стойностна сметка
КП	Краен получател[1]
МРРБ	Министерство на регионалното развитие и благоустройството
МС	Министерски съвет
МВУ	Механизъм за възстановяване и устойчивост
НПВУ	Национален план за възстановяване и устойчивост на Република България
ОВОС	Оценка на въздействието върху околната среда
ОЛАФ	Европейска служба за борба с измамите
ОРГО	Регламент (ЕС) № 651/2014 на Комисията от 17 юни 2014

[1] Краен получател“, по смисъла на постановлението ПМС 114 от 8 юни 2022 година за определяне на детайлни правила за предоставяне на средства на крайни получатели от Механизма за възстановяване и устойчивост, е кандидат за средства от Механизма за възстановяване и устойчивост, чието предложение за изпълнение на инвестиция е одобрено с решение на ръководителя на структурата за наблюдение и докладване в резултат на извършена процедура чрез подбор или чрез директно предоставяне на средства по това постановление и с когото е сключен договор или е издадена заповед за предоставяне на средства от Механизма.

СС	Сдружение на собствениците
ССО	Собственик на самостоятелен обект
ПИИ	Предложение за изпълнение на инвестиции
СМР	Строително-монтажни работи
СНД	Структура за наблюдение и докладване

ИЗПОЛЗВАНИ ТЕРМИНИ И ОПРЕДЕЛЕНИЯ

Администратор на БФП/ Водещ партньор	Общинска администрация/ районна администрация, подаваща, подаваща предложение за изпълнение на инвестиция и отговорна за изпълнението на всички дейности по проекта
Безвъзмездна финансова помощ	Безвъзмездно предоставени средства на СС за изпълнение на дейностите по енергийно обновяване на многофамилната жилищна сграда
Блок-секция	Строителна единица със самостоятелно функционално предназначение, която притежава отделни ограждащи от външния въздух конструкции и елементи (стени, покрив, вкл. деформационна фуга м/у свързано застроени блок–секции) и има самостоятелно обособен генератор на топлина (абонатна станция, отоплителен котел или друг генератор) /студ или няма генератор на топлина/студ. Блок-секция е и вход/входове, които покриват изискванията по предходното изречение.
Дирекция „Жилищна политика” на МРРБ	Дирекция „Жилищна политика” на МРРБ е Структура за наблюдение и докладване по настоящата процедура
Допустими дейности	Дейности, допустими за финансиране по настоящата процедура
Допустими разходи	Разходите, които могат да бъдат приети като разрешени за извършване и са свързани с изпълнение на мерки за енергийна ефективност в многофамилни жилищни сгради.
Жилищна сграда	Сграда, предназначена за постоянно обитаване, в която най-малко 60 на сто от нейната разгъната застроена площ се заема от жилища (съгласно § 5, т. 29 от допълнителните разпоредби на ЗУТ).
Краен получател	Сдружение на собствениците на сграда / блок-секция в режим на етажна собственост със самостоятелно функционално предназначение (съгласно ЗУЕС). „Сдружение на собствениците може да се създаде за един или повече от един вход на сградата или за няколко сгради в режим на етажна собственост, които са изпълнени при свързано застрояване“
Критерии за допустимост на сградите	Критерии относно сградите, върху които могат да бъдат приложени мерки за енергийна ефективност по настоящата процедура.
Лице със съответната техническа	Упълномощено от СС лице с техническо образование и/или опит в строителството или упражняване на строителен

квалификация/техническо лице	надзор или на инвеститорски контрол за целите на упражняването на текущ инвеститорски контрол по време на строителството от името на СС.
Недопустими разходи	Разходи, които не могат да бъдат приети като разрешени за извършване и няма да бъдат изплатени на общината водещ партньор или ще подлежат на възстановяване.
Предложение за изпълнение на инвестиция	Формуляр в информационната система на МВУ за кандидатсване за финансова помощ /със съответните съпътсващи докуметни/ за обновяване на сграда. Предхожда се от кандидастване на СС пред общината чрез заявление за участие /със съответните съпъстващи документи и сключване на Партньорско споразумение между СС и съответната община.
Първична енергия	По процедурата под „първична енергия“ следва да се разглежда първична енергия от невъзобновяеми източници. (първична невъзобновяема енергия)
Самостоятелен обект в сграда в режим на етажна собственост	Обособена част от сграда в режим на етажна собственост със самостоятелно функционално предназначение (съгласно ЗУЕС).
Сдружение на собствениците	Юридическо лице (създадено по реда на ЗУЕС), за усвояване на средства от фондовете на Европейския съюз и/или от държавния или общинския бюджет, безвъзмездна помощ и субсидии и/или използване на собствени средства с цел ремонт и обновяване на сгради в режим на етажна собственост.
Управление на етажната собственост	Обхваща реда и контрола върху ползването и поддържането на общите части и спазването на вътрешния ред в сграда в режим на етажна собственост, както и контрола върху изпълнението на задълженията на собствениците, ползвателите и обитателите.
Финансова помощ	Средства за изпълнение на обновяване за енергийна ефективност, които могат да получат СС, регистрирани по ЗУЕС, за одобрени сгради.

Финансирано от Европейския съюз
NextGenerationEU

УСЛОВИЯ ЗА КАНДИДАТСТВАНЕ

за получаване на средства по процедура BG-RRP-4.024 „Подкрепа за устойчиво енергийно обновяване на жилищния сграден фонд – Етап II“ чрез подбор на предложения за изпълнение на инвестиции от крайни получатели по подмярка „Подкрепа за устойчиво енергийно обновяване на жилищния сграден фонд“

1. ПОДМЯРКА „ПОДКРЕПА ЗА УСТОЙЧИВО ЕНЕРГИЙНО ОБНОВЯВАНЕ НА ЖИЛИЩНИЯ СГРАДЕН ФОНД“ ПО ПЛАНА ЗА ВЪЗСТАНОВЯВАНЕ И УСТОЙЧИВОСТ НА РЕПУБЛИКА БЪЛГАРИЯ

1.1. Въведение

В контекста на европейския преход към зелена икономика, като една от централните теми на Европейската политика, Планът за възстановяване и устойчивост на Република България се фокусира върху декарбонизацията и климатичната неутралност на градовете. На сградите в Европейския съюз (ЕС) се падат 40% от употребата на енергия и 36% от произведените въглеродни емисии. За да се постигне предложената от Европейската комисия (ЕК) цел за намаляване на емисиите с най-малко 55% до 2030, ЕС трябва да намали емисиите на парникови газове от сградите с 60%, изразходването на енергия с 14% и разходът за отопление и охлаждане с 18%.

Политиката в областта на енергийната ефективност (ЕЕ) е много съществен елемент от националната и европейската енергийна политики и политиката в областта на климатичните промени. съответствие с приоритетите на ЕС, енергийната ефективност е първият приоритет в енергийната политика и е от основно значение за изпълнението на целите за периода 2020–2030 г. Нормативната уредба на България в областта на ЕЕ е приведена в съответствие с европейското законодателство, като основният документ, осигуряващ изпълнението на политиката в тази област е Закона за енергийната ефективност (ЗЕЕ).

Съгласно Директива (ЕС) 2018/844 на Европейския парламент и на Съвета, изменяща Директива 2010/31/ЕС, е разработена Дългосрочна национална стратегия за подпомагане обновяването на националния сграден фонд от жилищни и нежилищни сгради до 2050 г. (Приета от Министерския съвет с Протокол № 8 от 27.01.2021 г.), в която са определени:

- индикативни междинни цели за 2030 г., 2040 г. и 2050 г.;
- финансови средства за подпомагане на изпълнението на стратегията;
- ефективни механизми за насърчаване на инвестициите в санирането на сгради.

Етапните цели за обновяване на жилищния и нежилищния сграден фонд, съгласно дългосрочната национална стратегия са:

Индикатор		2021-2030 г.	2031-2040 г.	2041-2050 г.
Спестявания на енергия общо	GWh/y	2 917	6 502	7 329
Жилищни сгради	**GWh/y**	**2 477**	5 694	6 294
Нежилищни сгради	GWh/y	440	808	1 035
Обновена площ	m2	22 203 509	49 570 668	55 823 015
Жилищни сгради	**m2**	**19 026 656**	43 735 175	48 343 297
Нежилищни сгради	m2	3 176 852	5 835 493	7 479 718
Обновена площ от съществуващия сграден фонд за обновяване в момента	%	8%	18%	20%

Спестяване на емисии CO_2	тон	1 306 435	2 891 610	3 274 453
Жилищни сгради	**тон**	**1 065 184**	2 448 461	2 706 441
Нежилищни сгради	тон	241 251	443 149	568 012

Към настоящия момент едва 7% от площта на обитаваните жилищни сгради (построените след 2010 г. и обновените) е в съответствие със съвременните изисквания за ЕЕ (съгласно изготвен анализ на жилищния фонд, публикуван: https://www.mrrb.bg/bg/pregled-i-analiz-na-nacionalniya-jilisten-sgraden-fond-v-republika-bulgariya/). Според извършения преглед на необновените жилищни сгради по енергийни характеристики и потребление на енергия[2], 90% от необновените сгради се характеризират с най-лоши енергийни характеристики – с класове на енергопотребление E, F и G.

Постигането на целите за повишаване на енергийната ефективност е стратегически свързано с обновяването на сградния фонд. Фокусът на инвестиционната подмярка е върху многофамилните жилищни сгради на територията на цялата страна и цели да се стимулира обновяване, с което да се постигнат минимум 30% спестяване на първична енергия за обновените сгради. Обхватът на инвестиционната подмярка е избран в съответствие с целите на Дългосрочната национална стратегия за подпомагане обновяването на националния сграден фонд от жилищни и нежилищни сгради до 2050 г., изработена съгласно Директива ЕС 844/2018 г. Следвайки изведената цел в стратегията за обновяване на повече от 19 млн. кв.м. жилищна площ до 2030 г., инвестицията подкрепя икономически-целесъобразно обновяване на сградите, при което се постига минимум клас В на енергопотребление. Очакванията, свързани с изпълнението на инвестицията за устойчиво енергийно обновяване на жилищния сграден фонд, спрямо заложените цели в Дългосрочната национална стратегия за подпомагане обновяването на националния сграден фонд от жилищни и нежилищни сгради (с хоризонт до 2050 г.) са, че след прилагането на мерки за енергийна ефективност до 2026 г. ще бъдат постигнати 405 GWh/год. понижаване на годишното потребление на първична енергия в резултат на енергоспестяващите мерки и намаляване на емисиите от парникови газове (CO2) с 79 ktCO2/год.

Съгласно одобрения План за възстановяване и устойчивост на Република България, инвестицията за устойчиво енергийно обновяване на жилищния сграден фонд е в областта на стълб „Зелена България“, Компонент 4 „Нисковъглеродна икономика“.

Специфични цели на инвестицията за устойчиво енергийно обновяване на жилищния сграден фонд са:

- подобряване енергийните характеристики на жилищни сгради, чрез прилагане на устойчиви интегрирани високоефективни енергийни мерки;
- достигане на клас на енергопотребление „В“ след прилагане на енергоспестяващи мерки при многофамилните жилищни сгради;
- намаление на енергийното потребление на страната, както и редуциране на емисиите на парникови газове;
- постигане на 30% спестяване на първична енергия за всеки обект от жилищния сграден фонд;

[2] *Дългосрочна национална стратегия за подпомагане обновяването на националния сграден фонд от жилищни и нежилищни сгради до 2050 г.*

- ресурсна ефективност, икономическа целесъобразност, декарбонизация чрез ВЕИ, устойчив строителен процес;
- намаляване на енергийната бедност, чрез намаляване на разходите за енергия;
- подобряване на условията и качеството за живот на населението в страната чрез технологично обновление и модернизиране на сградния фонд.

Настоящите Насоки за кандидатстване определят условията за кандидатстване и изпълнение на ПИИ, както и реда за предоставяне на финансиране по процедура „Подкрепа за устойчиво енергийно обновяване на жилищния сграден фонд – Етап II“. Последната е насочена към енергийно обновяване многофамилни жилищни сгради, като с нея се цели чрез изпълнение на мерки за енергийна ефективност да се подобрят условията на живот на домакинствата, да се повиши качеството на живот на цялото население и бъдещите поколения във връзка с намалелите емисии на парникови газове и т.н.

По данни от Анализ на националния жилищен сграден фонд в Република България – най-големият дял на съществуващия жилищен фонд в страната е създаден в периода 1960 – 1989 г. (52% от обитаваните жилищни сгради и 60 % от полезната площ) - периодът, в който са изградени основната част от панелните и стоманобетоновите сгради, и в който за първи път се поставят изисквания към съхранението на енергията в сградите чрез нормативни коефициенти на топлопреминаване на ограждащите сградни елементи. Към настоящия момент едва 7% от площта на обитаваните жилищни сгради (построените след 2010 г. и обновените) е в съответствие със съвременните изисквания за ЕЕ.

Жилищните сгради имат значителен потенциал за изпълнението на политиките и поетите ангажименти в областта на енергийната сигурност, опазването на чистотата на въздуха, намаляването на емисиите парникови газове (CO2 и еквивалентни), въвеждането на ВЕИ, преодоляването на „енергийната бедност“, както и като катализатор на целенасочена дългосрочна жилищна политика (включително от гледна точка на отговорността на собствениците за поддържането на жилищния сграден фонд).

В подкрепа на мярката е и предвидената в НПВУ реформа „Улесняване на инвестициите в енергийно-ефективно обновяване на жилищни сгради.“, която ще се реализира чрез изменението на Закона за управление на етажната собственост (ЗУЕС). Реформата предвижда изменението на ЗУЕС да стъпва върху действащия в момента Закон за управление на етажната собственост, като неговият обхват се разширява с регламентиране на професионалното управление на етажната собственост в многофамилни жилищни сгради, което до този момент не е било обект на нормативна регулация. Проектът на Закон за изменение и допълнение на Закона за управление на етажната собственост (ЗИДЗУЕС) има за цел да очертае нормативните параметри на националната политика за поддържане и управление на многофамилните жилищни сгради в режим на етажна собственост, като регулира ролята на всяка една от заинтересованите страни в процеса на управление, поддържане и обновяване на многофамилните жилищни сгради.

Заложените в инвестиционната мярка дейности кореспондират с дефинираните от Европейската комисия приоритетни области (по-специално „Саниране“, „Модернизиране“ и „Преквалификация и повишаване на квалификацията“) на Механизма за възстановяване и устойчивост за справяне с кризата, предизвикана от Covid-19. Инвестицията е в съответствие и

с Приоритет 4 „Кръгова и нисковъглеродна икономика“ на Националната програма за развитие: България 2030.

При изпълнение на инвестицията „Подкрепа за устойчиво енергийно обновяване на жилищния сграден фонд“ ще се спазва принципа да не се нанася значителна вреда („do no significant harm”/DNSH principle) и ще се осигури ефективно прилагане на този принцип, като се вземе предвид Регламента за таксономията.

1.2. Институционална рамка за прилагане на настоящата процедура за предоставяне на средства по МВУ

Отговорно министерство (ОМ), в рамките, на което е определена – Структура за наблюдение и докладване (СНД) за изпълнението на подмярка „Подкрепа за устойчиво енергийно обновяване на жилищния сграден фонд“ съгласно ПМС № 157 от 7 юли 2022 г. за определяне на органите и структурите, отговорни за изпълнението на Плана за възстановяване и устойчивост на Република България и на техните основни функции, е Министерство на регионалното развитие и благоустройството, в частност СНД е дирекция „Жилищна политика” (ДЖП). Тя е отговорна дирекция за цялостното изпълнение на инвестицията, в т.ч. публикуване на Насоки за кандидатстване, сключване на договори за финансова помощ, мониторинг и контрол на изпълнението, извършване на плащания към крайните получатели, отчитане степента на изпълнението на компонентите към Министерство на финансите. Отговорни ведомства за изпълнение на инвестицията: Министерство на регионалното развитие и благоустройството, Министерски съвет – Централно координационно звено, Министерство на финансите – дирекция „Национален фонд“ и дирекция „Икономическа и финансова политика“, Изпълнителна агенция „Одит на средствата от ЕС“.

Цялостният контрол на изпълнението на инвестициите по ПВУ се осъществява от дирекция „Национален фонд“ в МФ.

„Краен получател“ по смисъла на постановление на Министерски съвет №114 от 8 юни 2022 година за определяне на детайлни правила за предоставяне на средства на крайни получатели от Механизма за възстановяване и устойчивост, е кандидат за средства от Механизма за възстановяване и устойчивост, чието предложение за изпълнение на инвестиция е одобрено с решение на Ръководителя на структурата за наблюдение и докладване в резултат на извършена процедура чрез подбор или чрез директно предоставяне на средства по това постановление и с когото е сключен договор или е издадена заповед за предоставяне на средства от Механизма.

2. ПРОЦЕДУРА „ПОДКРЕПА ЗА УСТОЙЧИВО ЕНЕРГИЙНО ОБНОВЯВАНЕ НА ЖИЛИЩНИЯ СГРАДЕН ФОНД – ЕТАП II“

2.1. Изпълнение на процедурата

Настоящата процедура за предоставяне на БФП е **втори етап** от изпълнението на **подмярка „Подкрепа за устойчиво енергийно обновяване на жилищния сграден фонд“** към компонент „НИСКОВЪГЛЕРОДНА ИКОНОМИКА“ на Националния план за възстановяване и устойчивост (НПВУ). Настоящият втори етап предвижда интензитетът на безвъзмездната

финансова помощ да е 80% от допустимите разходи и приемането на проектни предложения **да приключи на 29.02.2024 г.**

Насоките за кандидатстване по настоящата процедура утвърждават:

1. условията за кандидатстване за получаване на на БФП;

2. условията за изпълнение на одобрените инвестиции.

Средствата по настоящата процедура се предоставят чрез подбор на предложения за изпълнение на инвестиции от крайни получатели, съгласно чл. 3, ал. 2, т. 1 на Постановление на Министерския съвет № 114/08.06.2022 г. за определяне на детайлни правила за предоставяне на средства на крайни получатели от Механизма за възстановяване и устойчивост.

Оценката по настоящата процедура ще се извършва на един етап, в съответствие с чл. 17 на Постановление на Министерския съвет № 114/08.06.2022 г. за определяне на детайлни правила за предоставяне на средства на крайни получатели от Механизма за възстановяване и устойчивост (обн. ДВ, бр. 43 от 10.06.2022 г.).

Кандидатстването по настоящата процедура се осъществява въз основа на предложения, които се подават през общината партньор и се оценяват в съответствие с критериите, описани в настоящите Насоки за кандидатстване. Кандидатите за средства подават предложение за изпълнение на инвестиция чрез формуляр за кандидатстване в ИС за МВУ в съответствие с условията, определени в настоящите Насоки за кандидатстване.

Оценката и класирането на проектните предложения се извършва от оценителна комисия, назначена със заповед на ръководителя на СНД съгласно т. 17 от настоящите Насоки.

ВАЖНО!!!

Всеки администратор на БФП/водещ партньор може да подаде само едно проектно предложение за една сграда/блок-секция/група от блок-секции. Няма ограничение по отношение на броя на проектните предложения, които може да бъдат подадени от един водещ партньор.

В рамките на едно предложение може да се включва само ЕДНА сграда/блок-секция/група от блок-секции*.

*** Блок-секция е строителна единица със самостоятелно функционално предназначение, която притежава отделни ограждащи от външния въздух конструкции и елементи (стени, покрив, вкл. деформационна фуга м/у свързано застроени блок – секции) и има самостоятелно обособен генератор на топлина (абонатна станция, отоплителен котел или друг генератор) /студ или няма генератор на топлина/студ.**

Блок-секция е и вход/входове, които покриват изискванията по предходното изречение.

ВАЖНО!!!

Допустими са всички многофамилни жилищни сгради, които се управляват по реда на Закона за управление на етажната собственост (ЗУЕС)* и са проектирани преди 26 април 1999 г.

*** Многофамилните жилищни сгради, които се управляват по реда на ЗУЕС са тези, в които броят самостоятелни обекти са най-малко четири и принадлежат на повече от един собственик. Сградата следва да е жилищна и да е предназначена за постоянно обитаване, в която най-малко 60 на сто от нейната разгъната застроена площ се заема от жилища (съгласно § 5, т. 29 от Допълнителните разпоредби на ЗУТ).**

ВАЖНО!!!
В рамките на процедурата няма да бъдат подкрепяни дейности, финансирани по друг проект, програма или каквато и да е друга финансова схема, произлизаща от националния бюджет, бюджета на Европейския съюз или друга донорска програма. Недопускането на дублиране на дейности ще се съблюдава както на етап сключване на договора за финансиране (чрез проверки за двойно финансиране и др.).

Сгради одобрени за финансиране по Националната програма за енергийна ефективност в многофамилни жилищни сгради, могат да получат финансиране по настоящата процедура, ако прекратят сключените договори за безвъзмездна помощ с Българска банка за развитие ЕАД.

ВАЖНО!!!
Сдружения на собственици, подали заявления за подкрепа по Националната програма за енергийна ефективност на многофамилни жилищни сгради, няма да ползват предимство при кандидатстване по настоящата процедура и следва да подадат всички изискуеми документи.

2.2. Правила по отношение на проекти, генериращи приходи

Предложения за изпълнение на инвестиция за енергийна ефективност следва да не се третират като приходогенериращи, предвид че икономиите на разходи, получени от увеличаването на енергийната ефективност не се третират като нетни приходи.

Цели на предоставяните средства по процедурата и очаквани резултати:

Основната цел на настоящата процедура за предоставяне на средства от МВУ е **устойчиво енергийно обновяване на националния сграден фонд от жилищни сгради.**

Конкретни цели:

- Подобряване енергийните характеристики на националния сграден фонд от жилищни сгради, чрез прилагане на интегрирани енергоефективни мерки;
- Достигане на клас на енергопотребление минимум „В“ след прилагане на енергоспестяващи мерки при жилищни сгради;
- Стимулиране на минимум 30% спестяване на първична енергия за обновените жилищни сгради;
- Ресурсна ефективност, икономическа целесъобразност, декарбонизация чрез ВЕИ, устойчив строителен процес;
- Намаляване на енергийната бедност, чрез намаляване на разходите за енергия;

- Подобряване на условията и качеството за живот на населението в страната чрез технологично обновление и модернизиране на сградния фонд.

Очаквани резултати[3]:

- 3 688 900 кв. м подобрена разгъната застроена площ в многофамилни жилищни сгради (РЗП);
- 405 GWh понижаване на годишното потребление на първична енергия;
- 79 ktCO2/год. намаляване на емисиите на парникови газове (килотонове CO_2 екв);
- Постигане на минимум 30 % от спестяванията на първична енергия за всяка сграда при спазването на „принципът за ненанасяне на значителни вреди“ (2021/C58/01 по смисъла на член 17 от Регламент (ЕС) 2020/852[4]);
- Достигане на клас на енергопотребление клас „В“ или по-висок клас за всяка сграда, обект на интервенция след прилагане на енергоспестяващи мерки;
- Принос за изпълнение на целите на дългосрочната национална стратегия за подпомагане обновяването на националния сграден фонд от жилищни и нежилищни сгради до 2050 г. - към 2030 г.;
- Осигуряване на по-добро качество на въздуха, условия за живот и работна среда в съответствие с критериите за устойчиво развитие;
- Подобряване на експлоатационните характеристики за удължаване на жизнения цикъл на сградите.

Във формуляра за кандидатстване кандидатите следва да заложат и предоставят информация по посочените по-долу индикатори.

Индикатори:

1. Брой обновени самостоятелни обекти с жилищно предназначение;
2. Завършено енергийно-ефективно обновяване на многофамилни жилищни сгради обновена жилищна инфраструктура (РЗП):
3. Понижаване на годишното потребление на първична енергия kWh/год.:
4. Намаляване на емисиите на парникови газове (tCO2 /год.):

[3] Очакваните резултати следва да бъдат постигнати на база ПИИ по Първи етап от изпълнението на инвестицията и ПИИ по Втори етап от изпълнението на инвестицията

[4] Чл.17 на РЕГЛАМЕНТ (ЕС) 2020/852 НА ЕВРОПЕЙСКИЯ ПАРЛАМЕНТ И НА СЪВЕТА от 18 юни 2020 година за създаване на рамка за улесняване на устойчивите инвестиции и за изменение на Регламент (ЕС) 2019/2088 ”Значителни вреди за екологичните цели 1. За целите на член 3, буква б), като се отчита жизненият цикъл на продуктите и услугите, предоставяни посредством дадена икономическа дейност, включително доказателствата от налични оценки на жизнения цикъл, се приема, че дадена икономическа дейност се счита за нанасяща значителни вреди при: а) смекчаването на изменението на климата, когато тази дейност води до значителни емисии на парникови газове; б) адаптирането към изменението на климата, когато тази дейност води до увеличаване на неблагоприятното въздействие на настоящия климат и на очаквания бъдещ климат върху самата дейност, или върху населението, природата или активите; в) устойчивото използване и опазването на водните и морските ресурси, когато тази дейност влошава: i) доброто състояние или добрия екологичен потенциал на водните обекти, включително на повърхностните и подземните води; или ii) доброто екологично състояние на морските води; г) кръговата икономика, включително предотвратяването на образуването на отпадъци и тяхното рециклиране, когато: i) тази дейност води до значителна неефективност при използването на материали или при прякото или непряко използване на природни ресурси като невъзобновяеми източници на енергия, суровини, вода и земя, на един или повече етапи от жизнения цикъл на продуктите, включително по отношение на трайността и на възможностите за поправка, осъвременяването, повторната употреба или рециклирането на продуктите; ii) тази дейност води до значително увеличаване на образуването, изгарянето или обезвреждането на отпадъци, с изключение на изгарянето на нерециклируеми опасни отпадъци; или iii) дългосрочното обезвреждане на отпадъци може да причини значителни и дългосрочни вреди на околната среда; д) предотвратяването и контрола на замърсяването, когато тази дейност води до значително увеличение на емисиите на замърсители във въздуха, водата или почвата в сравнение с положението преди започването на дейността; или е) защитата и възстановяването на биологичното разнообразие и екосистемите, когато тази дейност: i) влошава в значителна степен доброто състояние и устойчивостта на екосистемите; или ii) влошава природозащитния статус на местообитанията и видовете, включително тези от интерес за Съюза. 2. При оценяването на дадена икономическа дейност спрямо критериите, предвидени в параграф 1, се вземат предвид въздействието на самата дейност върху околната среда, както и въздействието върху околната среда на продуктите и услугите, предоставяни посредством тази дейност през целия им жизнен цикъл, като се отчитат по-специално производството, употребата и излизането от употреба на тези продукти и услуги.“

5. Процент спестяване на потребление на първична невъзобновяема енергия:

* РЗП на сградата се определя съгласно дефиницията в Допълнителните разпоредби на Закона за устройство на територията.

ВАЖНО! Сертификатите за енергийна ефективност на сградите следва да бъдат издадени в съответствие с актуалната към момента на кандидатстване наредба по чл. 48 от ЗЕЕ. Представеният сертификат трябва да е в съответствие с изискванията към енергийните характеристики, определени в Наредба № РД-02-20-3 от 9.11.2022 г. за технически изисквания към енергийните характеристики на сгради (обн. ДВ, бр. 92 от 2022 г.).

ВАЖНО! За целите на отчитането на постигнатите резултати по настоящата процедура е необходимо след приключване на дейностите за СМР, в рамките на окончателното отчитане на изпълнявания договор за финансиране на одобрената инвестиция, ВП да изготви независима експертна оценка от сертифициран енергиен одитор (лица от регистъра по чл. 44 ал. 1 от Закона за енергийна ефективност), която да докаже потреблението на първична енергия и постигнатите спестявания от обновяването, заложени в подаденото на етапа на кандидатстване предложение по настоящата процедура.

ВАЖНО! Независимата експертна оценка от сертифициран енергиен одитор, нужна за целите на отчитането на постигнатите резултати по настоящата процедура, не отменя задълженията на КП да изпълни изискванията на чл. 39, ал. 3 от ЗЕЕ.

3. ОБЩ РАЗМЕР НА СРЕДСТВАТА ПО ПРОЦЕДУРАТА

3.1. Размер на безвъзмездната финансова помощ

Общият размер на средствата за тази процедура (Етап II) е в размер на 282 470 400 лева с включен ДДС. В тази сума е включен и невъзстановим данък върху добавената стойност в размер на 47 078 400 лева.

Общият размер на средствата по процедурата може да бъде увеличен в случай на наличие на недоговорен/спестен финансов ресурс от процедурата по Етап I.

Одобрените сгради ще получат до 80 % безвъзмездна финансова помощ. ССО, в които се упражнява стопанска дейност, са получатели на минимална помощ съгласно механизма на схемата за минимална помощ или заплащат съответната част от разходите определен в съответствие с Приложение №9.

3.2. Самоучастие осигурено от сдружението на собствениците

Сдружението на собствениците следва да осигури самоучастието си в настоящата процедура чрез собствен финансов ресурс в размер на 20% от стойността на допустимите разходи по проекта.
Крайният получател финансира изцяло със собствени средства следните дейности:

- Извършване на обследване за енергийна ефективност и сертифициране за ЕЕ – първоначално обследване за енергийна ефективност за целите на подаване на предложение по настоящата процедура;
- Изготвяне на обследване за установяване на техническите характеристики, свързани с изискванията по чл. 169, ал. 1 (т. 1 - 5) и ал. 3 от ЗУТ и на технически паспорт на сградата;
- Изготвяне на инвестиционен проект и оценка на съответствието му съгласно ЗУТ;
- Авторски и строителен надзор съгласно ЗУТ;
- Изготвяне на независима експертна оценка, изготвена от сертифициран енергиен одитор (лица от регистъра по чл.44 ал. 1 от Закона за енергийна ефективност) след приключване на дейностите по изпълнение на СМР;
- Въвеждане на обекта в експлоатация;
- Публичност и информация на проекта;
- Организация и управление на проекта.

За всяко ПИИ цялата предвидена БФП (80% от стойността на всички допустими разходи) се предоставя в етапа на строителство като част от стойността на строително-монтажните дейности.

При наличие на недопустими разходи в ПИИ, то те са изцяло за сметка на КП.

ВАЖНО!!!
В рамките на процедурата няма да бъдат подкрепяни дейности, финансирани по друг проект, програма или каквато и да е друга финансова схема, произлизаща от националния бюджет, бюджета на Европейския съюз или друга донорска програма. Недопускането на дублиране на дейности ще се съблюдава както на етап кандидатстване (чрез декларации), така и преди сключване на договора за финансиране (чрез проверки за двойно финансиране и др.).
Проверката за липса на двойно финансиране се извършва от СНД чрез всички достъпни методи, включително, но не само, чрез проверка на информацията в ИСУН 2020, запитвания към други финансиращи институции, проверка в интернет и преглед на представена от кандидата техническа документация (реализиран технически/работен инвестиционен проект), относно извършени вече дейности за прилагане на енергоспестяващи мерки за повишаване на енергийната ефективност на конкретните сгради. По отношение на разходи, за които се установи наличие на двойно финансиране в процеса на оценка, оценителната комисия взема мотивирано решение за отпадане на установения вече финансиран разход от бюджета на ПИИ или за отхвърляне на ПИИ, ако изключването на разхода ще доведе до нецелесъобразност на инвестицията. След приключване на процеса по оценка на ПИИ и преди издаване на решение за предоставяне на безвъзмездни финансови средства, СНД отново извършва проверката за липса на двойно финансиране на одобрените за финансиране ПИИ и при наличие на предложения, при които се установи, че не е спазена забраната за двойно финансиране, Ръководителят на СНД издава мотивирано решение, с което отказва предоставянето на средства от Механизма за възстановяване и устойчивост (МВУ), съгласно чл. 17 от Постановление на Министерски съвет № 114 от 08.06.2022 г., относно детайлните правила за предоставяне на средства на крайни получатели от МВУ.

4. ТЕРИТОРИАЛЕН ОБХВАТ И ТЕРИТОРИАЛНО РАЗПРЕДЕЛЕНИЕ НА СРЕДСТВАТА

Дейностите по настоящата процедура са осъществяват на територията на цялата страна, в 28 области и 265 общини.

Средствата по процедурата са разпределени на шестте района на планиране на България по следния начин:

Район на планиране	**Максимална стойност на БФП, което районът може да получи в лв.**
Югозападен район за планиране (ЮЗРП) *Област София, Софийска област, Област Кюстендил, Област Благоевград и Област Перник*	47 078 400,00
Южен централен район за планиране (ЮЦРП) *Област Пазарджик, Област Пловдив, Област Смолян, Област Хасково и Област Кърджали*	47 078 400,00
Югоизточен район за планиране (ЮИРП) *Област Стара Загора, Област Сливен, Област Ямбол и Област Бургас*	47 078 400,00
Североизточен район за планиране (СИРП) *Област Варна, Област Добрич, Област Търговище и Област Шумен*	47 078 400,00
Северен централен район за планиране (СЦРП) *Област Велико Търново, Област Габрово, Област Русе, Област Разград и Област Силистра*	47 078 400,00
Северозападен район за планиране (СЗРП) *Област Видин, Област Враца, Област Монтана, Област Плевен и Област Ловеч*	47 078 400,00

Забележка: В случай, че за даден район на планиране не са подадени достатъчно ПИИ и е наличен неусвоен финансов ресурс, то той ще бъде прехвърлен и разпределен на другите райони на планиране.

5. МИНИМАЛЕН И МАКСИМАЛЕН РАЗМЕР НА СРЕДСТВАТА

Минималният размер на заявените средства по всяко индивидуално ПИИ е **50 000** лева.
Максималният размер на заявените средства по всяко индивидуално ПИИ за сграда/ блок-секция/група от блок-секции не може да надхвърля **9 500 000** лева.

В рамките на горния максимален размер са налице следните ограничения, следващи от правилата за държавни помощи:

При наличие на самостоятелни обекти в сградата, които се използват за извършване на стопанска дейност, както и в случаите на отдаване под наем или извършване на дейност от търговци и/или лица със свободни професии собствениците на тези обекти ще се третират като получатели на минимална помощ (de minimis) съгласно Закона за държавните помощи.

Програмата се реализира съгласно схема за минимална помощ в съответствие с разпоредбите на Регламент (ЕС) №1407/2013 на Комисията от 18 декември 2013 г. относно прилагането на членове 107 и 108 от Договора за функциониране на ЕС към помощта „de minimis" (ОВ, L 352 от 24.12.2013 г.). Съответната община партньор е и администратор на минимална помощ за БФП, предоставена на нейна територия, съобразно Закона за държавните помощи.

Режим „минимална помощ" (помощ „de minimis")

За целите на Регламент (ЕС) № 1407/2013, ССО се явяват „предприятия" по отношение на физическите и юридическите лица, които участват в тях и които извършват икономическа дейност.

Общият принцип, според който Съдът на ЕС налага последователна практика да определя получателите като „предприятия", е свързан с извършването на икономическа дейност от тяхна страна, независимо от правната им форма, статут и начин, по който са финансирани, както и реализирането на печалба. Съдът на Европейските общности счита, че всяко лице, ангажирано с икономическа дейност, е в състояние да отговори на дефиницията за предприятие, дори и при липса на преследване на печалба.

Настоящите условия се прилагат към ССО, част от сградата/блок секция обект на инвестиция, допустими по Програмата за получаване на БФП, в случаите, когато същите извършват някоя от следните дейности:

- самостоятелните обекти в сградата се използват за извършване на стопанска дейност - независимо от предназначението на обекта (жилищно или стопанско), ССО упражняват стопанска/икономическа дейност в обекта си (като например: магазин, фризьорски салон и др.);
- самостоятелните обекти в сградата се отдават под наем - за жилищни или нежилищни цели (офис, ателие и др.);
- в самостоятелните обекти в сградата се извършва дейност от търговци и/или лица със свободни професии;
- други стопански дейности.

В тези случаи, ССО се считат за получатели на минимална помощ и към тях следва да се прилагат условията на Регламент (ЕС) № 1407/2013.

6. ИНТЕНЗИТЕТ НА ПОМОЩТА

1.) По настоящата процедура, която представлява втори етап от изпълнението на подмярка „Подкрепа за устойчиво енергийно обновяване на жилищния сграден фонд", за предложения за изпълнение на подмярката, изпълнявани при условията на режим на „непомощ", интензитетът на БФП е 80% от допустимите разходи, като се **изисква съфинансиране от крайните получатели на средствата в размер на 20% от размера на допустимите разходи.**

2.) В случай на ПИИ, изпълнявани при условията на **режим „de minimis“ съгласно Регламент (ЕС) № 1407/2013**.

В този случай, като помощ по предложението, може да се предоставят средства с интензитет не по-голям от 80 % от допустимите разходи, който сумиран с всички други минимални помощи, получени от субекта през двете предходни фискални години и текущата на кандидатстване е до стойностите на установените в Регламент (ЕС) № 1407/2013 прагове. За остатъка до пълния размер на средствата по предложението, надвишаващ установените в регламента прагове, кандидатът следва да осигури собствени средства за превишението над праговете по регламента. Допустимият максимален размер на БФП следва да е такъв, който не води до надвишаване на праговете, определени в Регламент (ЕС) № 1407/2013, а именно: левовата равностойност на 200 000 евро (391 166 лева) за период от 3 (три) последователни фискални години.

Помощ, изплащана на траншове, се сконтира към стойността ѝ към момента на нейното предоставяне. Лихвеният процент, който се използва за сконтиране, е сконтовият процент, приложим към момента на отпускане на помощта.

ВАЖНО: За да се изчисли интензитетът на помощта, всички данни се представят в брутно изражение - преди приспадането на данъци и други такси. Помощите, които се предоставят на няколко части, се сконтират към техния размер към момента на предоставяне. Допустимите разходи се сконтират до тяхната стойност към момента на предоставяне на помощта. При проверка на окончателен ФТО, администраторът на помощта извършва проверка дали сконтираната стойност на безвъзмездната помощ към сконтираната стойност на допустимите разходи е в рамките на допустимия интензитет при прилагане на следната формула: $PV = FV/(1+i)^t$, където PV е сконтирана стойност, FV е реална стойност, i е лихвеният процент, а t – периода на изпълнение в години. Лихвеният процент, който се използва за сконтиране, е сконтовият процент, приложим към момента на предоставяне на помощта, в съответствие с чл. 7, ал. 3 от Регламент на Комисията (ЕС) № 651/2014. Интензитетът на средствата по настоящата процедура се изчислява чрез определяне на сконтираната стойност на помощта, изразена като процент от сконтираната стойност на допустимите разходи.

7. ДОПУСТИМИ КАНДИДАТИ:

Крайни получатели по настоящата процедура са Сдружения на собствениците, регистрирани по ЗУЕС, в допустимите за финансиране сгради, в които самостоятелни обекти са най-малко четири и принадлежат на повече от един собственик.

Предложения за изпълнение на инвестиция по настоящата процедура могат да бъдат подавани само в партньорство с общинската администрация на общината или районната администрация на района, където се намира сградата. Общинската администрация/районната администрация ще бъде водещ партньор в проекта и ще изпълнява функциите по неговото административно и финансово управление, както и отчитането му пред СНД. В настоящата схема е допустимо една общинска администрация/районна администрация да участва с повече от едно проектно

предложение, при условие, че не е за една и съща сграда/ блок-секция/група от блок-секции. В едно проектно предложение не може да бъде включена повече от една сграда.

Важно! Допустими са всички многофамилни жилищни сгради, които се управляват по реда на Закона за управление на етажната собственост (ЗУЕС) и са проектирани преди 26 април 1999 г.

ВАЖНО!

Партньорствата, създадени за целите на настоящата процедура за предоставяне на средства, не е необходимо да бъдат регистрирани в съда.

При подаване на предложение с партньор следва да се представи **Партньорско споразумение** по образец между съответните партньори. В партньорското споразумение страните следва да се разпишат всички права и задължения на партньорите, в случай, че в посочения образец не са изчерпателно посочени.

Декларацията за съответсвие с изискванията на процедурата се подписва и от двамата партньори.

8. ДОПУСТИМИ ДЕЙНОСТИ:

Допустимите дейности за финансиране са:

- Дейности по изпълнение на мерки за енергийна ефективност, които са предписани като задължителни за сградата в обследването за енергийна ефективност:
  - ✓ По външните сградни ограждащи елементи:
    - подмяна на дограма (прозорци, врати, витрини и др.);
    - топлинно изолиране на външните ограждащи елементи (външни стени, покриви, подове и др.);
  - ✓ По системите за поддържане на микроклимата:
    - ремонт, модернизация или подмяна на амортизирани общи части на системите за отопление, охлаждане и вентилация на сградата за повишаване на енергийната ефективност, в границите на вътрешната отоплителна инсталация и без да се засягат съоръжения и арматурата собственост на топлофикационни предприятия, регистрирани по Закона за енергетиката;
    - реконструкция на вертикалната система за отопление в хоризонтална, като се осигурява индивидуално отчитане на разхода на топлина за всеки собственик на самостоятелен обект в сградата;
    - ремонт или подмяна на електрическата инсталация в общите части на сградата и изпълнение на енергоспестяващо осветление в общите части;
    - инсталиране на система за автоматизирано централизирано управление на осветлението в общите части на жилищната сграда;
- Поставяне/инсталиране на системи за оползотворяване на енергия от възобновяеми енергийни източници за енергийните потребности на сградата и батерии за съхранение на

енергия, бойлери за гореща вода към общите части на системата (не за индивидуално ползване на СО), ако са предписани в енергийното обследване;

- Съпътстващи строителни и монтажни работи, свързани с изпълнението на мерките за енергийна ефективност и съответното възстановяване на общите части на сградата в резултат на изпълнените мерки с енергоспестяващ ефект. Съпътстващите строителни и монтажни работи са свързани единствено с възстановяването на първоначалното състояние, нарушено в резултат на обновяването на общите части и на подмяната на дограма в самостоятелния обект.
- Ремонт на покрив (скатен или плосък покрив), който може да включва дейности по възстановяване на покрития, хидроизолация, обшивки, водоотвеждаща система – допустимо единствено при предписана в енергийното обследване енергоспестяваща мярка „Топлоизолация на покрив“;
- СМР, които произтичат от нормативни изисквания свързани с безопасната експлоатация на сградите и са предписани като задължителни в техническия паспорт на сградата и СМР, които са нормативно необходими за въвеждане на сградата в експлоатация:
  - ✓ СМР свързани с отстраняване на локални дефекти и повреди, които не нарушават общата конструктивна устойчивост на сградите, но в същото време създават опасност за преките ползватели или неотстраняването им би довело до по-сериозни промени в носещата конструкция на сградата в бъдеще;
  - ✓ СМР свързани с осигуряване на пожарна безопасност, изграждане/ремонт/подмяна на мълниезащитна и заземителна инсталация, осигуряване на достъпна архитектурна среда до входа на жилищната сграда.

ВАЖНО!

Няма да се финансират:

- Подмяна или монтиране на отоплителни тела в самостоятелните обекти;
- Обзавеждане и оборудване в самостоятелните обекти;
- Ремонт в самостоятелните обекти извън дейностите по възстановяване на първоначалното състояние на обектите вследствие ремонта на общите части или подмяната на дограма;
- Изпълнение на мерки по асансьорите и/или подмяна и/или монтиране на асансьори с нови или втора употреба;
- Изпълнение на дейности по вертикална планировка около сградата;
- Ремонт и подмяна на ВиК инсталации.

Допустими за финансиране със собствени средства са и следните съпътстващи дейности:

- Извършване на обследване за енергийна ефективност и сертифициране за ЕЕ – първоначално обследване за енергийна ефективност за целите на подаване на предложение по настоящата процедура;

- Изготвяне на обследване за установяване на техническите характеристики, свързани с изискванията по чл. 169, ал. 1 (т. 1 - 5) и ал. 3 от ЗУТ и на технически паспорт на сградата;
- Изготвяне на независима експертна оценка, изготвена от сертифициран енергиен одитор (лица от регистъра по чл.44 ал. 1 от Закона за енергийна ефективност) след приключване на дейностите по изпълнение на СМР;
- Изготвяне на инвестиционен проект и оценка на съответствието му съгласно ЗУТ;
- Авторски и строителен надзор съгласно ЗУТ;
- Въвеждане на обекта в експлоатация;
- Публичност и информация на проекта;
- Организация и управление на проекта.

ВАЖНО!

Изисквания за постигнати енергийни параметри от приложените мерки:

След изпълнение на енергоспестяващи мерки (ECM) сградите следва да постигат клас на **енергопотребление „В" или по-висок**.

Задължително изискване е след изпълнение на мерките в многофамилната сграда да се постигне минимум 30% спестяване на първична енергия. В случай, че след изпълнение на предложение за изпълнение на инвестиция (ПИИ) не се постигне минимум 30 % спестяване на първична енергия, както и клас на енергопотребление „В" съгласно действащата към датата на изготвяне на инвестиционния проект нормативна уредба, всички получени средства подлежат на възстановяване.

Приоритет ще се дава на предложения за изпълнение на инвестицията за енергийна ефективност в съчетание с мерки, които допълват архитектурния облик на града.

В случай, че мерките включват системи за отопление и охлаждане и/или производство на електрическа енергия от възобновяеми източници (ВИ), допустими са само такива за обезпечаването на енергийното потребление на сградата. Изграждането на съоръжение за производство на енергия от ВИ е допустимо, само ако съоръжението за производство на енергия от ВИ ще бъде собственост на крайния получател и произведената енергия ще се използва за нуждите му. При изграждане на системи за оползотворяване на енергия от ВЕИ допустими за финансиране със средства по процедурата са частите и елементите на системата, които са общи части на сградата по смисъла на чл. 38 от Закона за собствеността. Тези части/елементи на системата, които не са общи части, следва да бъдат финансирани от ССО. При изготвяне на инвестиционния проект за обновяване на сградата, подобна система следва да бъде разработена в цялост, а не само за общите части на сградата.

Водещият партньор следва да представи доклад от обследването, от който да става ясно, че производството на електрическа и/или топлинна енергия, осъществено със средства от МВУ, е за собствено потребление и същото не надхвърля необходимото количество енергия за покриване нуждите на съответната сграда. (в случаите, когато предложението включва мерки за отопление и охлаждане и/или производство на електрическа енергия от възобновяеми източници).

Мерки за енергийна ефективност ще се изпълняват въз основа на **обследване за енергийна ефективност** на съответната сграда. Обследването за енергийна ефективност следва да бъде придружено от **валиден сертификат за енергийни характеристики на сграда в експлоатация,** изготвени по реда на чл. 48 от ЗЕЕ. Докладът от обследването за енергийна ефективност следва бъде изготвен в обхват и съдържание съгласно изискванията, опредени в приложимата подзаконова нормативна уредба (Наредбата по чл. 48 от ЗЕЕ). **Наличието на енергийно и техническо обследване (включително сертификат за енергийни характеристики на сграда в експлоатация и технически паспорт) е предварително условие за кандидатстване по настоящата процедура.**

Мерките за повишаване на енергийна ефективност, които се препоръчват при всяка реконструкция, основно обновяване, основен ремонт на сграда или на части от сграда в експлоатация, следва да се оценяват по отношение на техническата и икономическата целесъобразност за използване на алтернативни инсталации и системи по чл. 31, ал. 2. от Закона за енергийна ефективност.

Проекти, свързани с внедряване на мерки за енергийна ефективност, ще се финансират само **след извършено обследване за установяване на техническите характеристики**, свързани с удовлетворяване на изискванията по чл.169, ал.1 и ал. 3 от ЗУТ в съответствие с изискванията, определени в глава трета на Наредба № 5 от 2006 г. за техническите паспорти на строежите.

9. ДРУГИ ВАЖНИ УСЛОВИЯ ПО ПРОЦЕДУРАТА

1. Разходите по изготвяне на обследвания за енергийна ефективност и сертификат за енергийни характеристики на сградите в експлоатация, разходите за обследване за установяване на техническите характеристики на сградите (технически обследвания) и технически паспорт, са подготвителни дейности по ПИИ. Тези дейности са завършени преди подаване на ПИИ, разходите за тях са допустими за финансиране в съответствие с периода на допустимост на разходите, посочени в настоящите Насоки за кандидатстване. Тези дейности се считат за подготвителни по смисъла на чл. 2, т. 23 от Регламент (ЕС) № 651/2014 на Комисията от 17 юни 2014 и не нарушават стимулиращия ефект на помощта!

2. Допустими за енергийно обновяване по настоящата процедура са сгради, за които съгласно представеното техническо обследване на сградната конструкция, извършено в съответствие с глава трета от Наредба 5 от 28 декември 2006 г. за техническите паспорти на строежите, е установено, че **отговарят на съществените изисквания към строежите съгласно чл. 169, ал. 1, т. 1 от ЗУТ и са получили положителна оценка за сеизмична осигуреност**, независимо дали са осигурени или неосигурени на сеизмични въздействия, в съответствие с Наредба № РД-02-20-2 от 27 януари 2012 г. за проектиране на сгради и съоръжения в земетръсни райони.

3. Предложенията за изпълнение на инвестиция следва да предвиждат **всички допустими енергоспестяващи мерки**, предписани в обследването за енергийна ефективност, в т.ч. мерки за оползотворяване на енергия от възобновяеми енергийни източници (при доказана техническа осъществимост и икономическа целесъобразност), които водят до съответствие на сградата с

поставените изисквания за енергийна ефективност – сградата да постига минимум клас на енергопотребление „В” и минимум 30% спестявания на първична енергия;

4. Кандидатът трябва да предвиди **строителен надзор от лицензирана фирма,** съгласно чл. 168 ал. 2 от Закона за устройство на територията.

5. Завършването на строителството и въвеждането в експлоатация се извършва по реда на ЗУТ.

6. В случай че ПИИ включва мерки за отопление и охлаждане и/или производство на електрическа енергия от възобновяеми източници е необходимо в доклада от обследването изрично да се посочи че производство на електрическа и/или топлинна енергия са за собствено потребление и същата не надхвърля необходимото количество енергия за покриване нуждите на съответната сграда!

7. При разработването на предложението кандидатът задължително трябва да предвиди в изпълнението на проекта **дейности за популяризиране на приноса на МВУ за финансиране на инвестицията**.

ВАЖНО!

Техническите характеристики на сградите при изготвяне на обследване за установяване на техническите характеристики, свързани с удовлетворяване на изискванията по чл. 169, ал. 1 и ал. 3 от ЗУТ и обследването за енергийна ефективност следва да бъдат установявани и чрез архитектурно заснемане и/или налична техническа документация на сградата/блок-секцията/групата от блок-секции в степен достатъчно обосноваваща нейния обемно-планировъчен характер.

КП могат да се обърнат за съдействие към общинската администрация, на чиято територия се намира сградата, в случай на налична в общината техническа документация на сградата/блок-секцията/групата от блок-секции.

9.1. Степен на проектна готовност

Крайните получатели – сдружения на собствениците, създадени по реда на ЗУЕС, се обръщат за партньорство към общината, на чиято територия се намира тяхната сграда/блок-секция/група от свързани блок-секции, като подават заявление за участие по образец към настоящите насоки.
За сградата/блок-секцията/групата от свързани блок-секции следва да бъде представено:

1. Заявление за участие
2. Обследване за енергийна ефективност и валиден сертификат за енергийни характеристики на сграда в експлоатация, изготвени по реда на чл. 48 от ЗЕЕ;
3. Обследване за установяване на техническите характеристики, свързани с удовлетворяване на изискванията по чл. 169, ал. 1 и ал. 3 от ЗУТ и Технически паспорт в съответствие с изискванията, определени в глава трета на Наредба № 5 от 2006 г. за техническите паспорти на строежите;
4. Документи свързани с проведените общи събрания за създаване на СС или други документи свързани с вземане на решения от страна на етажната собственост.
5. Декларации за готовност за осигуряване на достъп до самостоятелните обекти, в случай че са поискани от общинската администрация;

6. Други документи необходими за изготвянето на проектното предложение и изпълнението на проекта.

След преглед на посочената документация и изготвяне на обобщено КСС – водещият партньор предлага на Крайния получател да сключат партньорско споразумение. В партньорското споразумение двете страни следва да се разпишат всички права и задължения на партньорите, в случай, че в посочения образец те не са изчерпателно посочени, за периода на кандидатстване и в периода на изпълнение на дейностите по обновяване на сградата/блок-секцията/групата от блок-секции. В текста на споразумението страните следва изрично да уредят всички въпроси свързани с финансовата отговорност на партньорите, етапа на осигуряване на собствения принос за изпълнение на СМР дейностите, управлението на проекта, включително възнаграждение за служителите на водещия партньор работещи по ПИИ и други. В случай, че се предвижда изпълнение на СМР дейностите чрез инженеринг, то отговорностите на всяка страна се разписват детайлно в партньорското споразумение.

ВАЖНО!!!
Отчитайки необходимото време за проверки и други подготвителни дейности, общинските администрации/районните администрации **могат да откажат** да приемат заявления за участие след **10.02.2024 г.**
Общинската/районната администрация следва да публикува обявление посочващо крайната дата на прием на заявления по настоящата процедура, не по-късно от 01.02.2024 г. на своята интернет страница, както и поне в една общинска или регионална медия.

На етапа на кандидатстване към ПИИ водещият партньор следва да представи:

1. Обследване за енергийна ефективност и валиден сертификат за енергийни характеристики на сграда в експлоатация, изготвени по реда на чл. 48 от ЗЕЕ;
2. Обследване за установяване на техническите характеристики, свързани с удовлетворяване на изискванията по чл. 169, ал. 1 и ал. 3 от ЗУТ и Технически паспорт в съответствие с изискванията, определени в глава трета на Наредба № 5 от 2006 г. за техническите паспорти на строежите;
3. Обобщена КСС по окупнени показатели – подготвя се от водещия партньор;
4. Други документи посочени в т.19 от Насоките

Водещият партньор отговаря за данните и пълнотата на посочената техническата документация пред СНД.

ВАЖНО ОТНОСНО ТЕХНИЧЕСКАТА ДОКУМЕНТАЦИЯ!

Крайният получател носи пълната отговорност за качеството и пълнотата на разработената техническа документация, включително за законосъобразността при изготвянето, съгласуването и одобряването ѝ в качеството му на Възложител по проекта. Работният/техническият проект трябва да бъде изготвен и одобрен съгласно Закона за устройство на територията, Наредба №4 за обхвата и съдържанието на инвестиционните проекти и действащата нормативна уредба, придружен от количествени сметки по приложимите части и количествено-стойностна сметка по видове СМР в пълно съответствие с КС на проектантите.

ВАЖНО!!!

Задължение на Крайният получател и Водещия партньор е да съхраняват за всяко одобрено за финансиране ПИИ оригинал на техническата документация в целия й наличен обем и свързаната с нея съпътстваща документация (документи при съгласувания, одобрения, разрешения и др.).

Разрешението за строеж, издадено въз основа на одобрения инвестиционен проект, по реда на чл. 148-156а от ЗУТ, следва да съдържа максимално подробна информация, относно всички одобрени проектни части на съответния технически/работен проект, както и всички съгласувателни и разрешителни документи, съгласно действащата нормативна уредба.

В случай, че на етапа на кандидатстване, съгласно техническата документация, се констатират разходи, които не са допустими, съгласно т.11 „Допустими разходи за ПИИ за енергийно обновяване на жилищния сграден фонд“ на настоящите насоки, същите следва да бъдат представени в отделна КСС и кандидатът следва да я представи, заедно с основната КСС, във формат „Excel“. Аналогично, в случай че допустимите разходи за СМР са разделени между средства с източник на финансиране МВУ и допустим собствен принос, разходите, финансирани от МВУ и тези, финансирани със собствен принос, следва да бъдат представени в отделни КСС.
В случай на жилищна сграда, в която има самостоятелни обекти, които се използват за стопанска дейност, водещият партньор представя и отделно/и КСС за самостоятелните обекти за които се прилага режим на минимални помощи в съответствие с изискванията на Регламент 1407/2013.
В случай, че на етапа на кандидатстване, за обектите на интервенция не е налична техническа документация в пълна степен на проектна готовност, както и не са обособрени отделни КСС за обектите със стопанска дейност, след етапа на проектиране водещият партньор има задължение да обособи възникналите при проектирането недопустими разходи в отделна КСС и да я представи, заедно с основната КСС във формат „Excel“. Аналогично, в случай че допустимите разходи за СМР са разделени между средства с източник на финансиране МВУ и допустим собствен принос, разходите, финансирани от МВУ и тези, финансирани със собствен принос, следва да бъдат представени в отделни КСС.
В случай, че на етапа на верификация бъдат установени разходи за СМР върху недвижима собственост, различна от тази на крайния получател, както и разходи, които не са допустими, съгласно настоящите Насоки за кандидатстване, тези разходи няма да се финансират по процедурата и подлежат на възстановяване от Водещия партньор.

9.2. Изпълнители от страна на водещия партньор/крайните получатели на средства по процедурата

Водещият партньор в проектното предложение сключва договор с Дирекция „Жилищна политика” на МРРБ от името на крайния получател на средствата.

За всяко ПИИ цялата предвидена БФП се предоставя в етапа на строителство като част от стойността на строително-монтажните дейности. Размерът на БФП представлява 80% от стойността на всички допустими разходи.

Процедурите за избор на изпълнители на строително-монтажните дейности се провеждат от водещия партньор по реда на Закона за обществените поръчки (ЗОП).

Обществените поръчки подлежат на предварителен контрол от Агенцията по обществени поръчки (АОП) в съответствие с чл. 229, ал. 1, т. 2, букви г), д) и е) от ЗОП. СНД извършва

предварителен контрол за съответствие с приложимите европейски и национални изисквания в областта на обществените поръчки на обявлението и документацията за участие в обществената поръчка, както и предложението за изменение на договор, за поръчки които не са били обект на предварителен контрол от страна на АОП. Предварителният контрол за законосъобразност е превантивна контролна дейност, която е насочена да предотвратява вземането на незаконосъобразни решения.
СНД извършва последващ контрол на приключили процедури за избор на изпълнител въз основа на оценка на риска.
Когато в рамките на дейностите на контрол от страна на СНД се установят индикатори за измама, корупция или конфликт на интереси и двойно финансиране, се прилага процедура за докладване на сигнали за сериозни нередности към съответно компетентните за това институции.

Следните съпътстващи дейности се възлагат и заплащат от крайните получатели със собствени средства:

- Извършване на обследване за енергийна ефективност и сертифициране за ЕЕ – първоначално обследване за енергийна ефективност за целите на подаване на предложение по настоящата процедура;
- Изготвяне на обследване за установяване на техническите характеристики, свързани с изискванията по чл. 169, ал. 1 (т. 1 - 5) и ал. 3 от ЗУТ и на технически паспорт на сградата;
- Изготвяне на независима експертна оценка, изготвена от сертифициран енергиен одитор (лица от регистъра по чл.44 ал. 1 от Закона за енергийна ефективност) след приключване на дейностите по изпълнение на СМР;
- Изготвяне на инвестиционен проект и оценка на съответствието му съгласно ЗУТ;
- Авторски и строителен надзор съгласно ЗУТ;
- Управление на проекта;
- Информация и публичност на проекта.

В договора за партньорство между общината и СС следва да бъде уредено предоставянето на необходимите за отчитане разходооправдателни и платежни документи доказващи влагането на собствени средства.

10. КАТЕГОРИИ РАЗХОДИ, ДОПУСТИМИ ЗА ФИНАНСИРАНЕ

10.1. Допустими разходи: разходи, които се признават при отпускане на средствата

При предоставяне на средства на конкретно предложение ще бъдат взети под внимание само допустимите разходи, детайлно описани по-долу.

Допустимите разходи **не трябва да противоречат на:**

1. Регламент (ЕС) 2021/241 на Европейския парламент и на Съвета от 12 февруари 2021 година за създаване на Механизъм за възстановяване и устойчивост. Всички други законови и подзаконови нормативни актове от приложимото право на Европейския съюз и българското законодателство и настоящите Насоки за кандидатстване.

2. Всички разходи извършени след сключването на договора за БФП следва да са извършени от общинската администрация - водещ партньор по проекта.

10.2. Период на допустимост на разходите

Разходите са допустими за финансиране, ако са направени от крайния получател на средствата /водещия партньор и са платени в периода *от 1 февруари 2020г. до 30 юни 2026г.*

ВАЖНО!!!

ВСИЧКИ РАЗХОДИ, ИЗВЪРШЕНИ ОТ КРАЙНИТЕ ПОЛУЧАТЕЛИ/ВОДЕЩИТЕ ПАРТНЬОРИ СЛЕД 30.06.2026 Г. ПО НЕПРИКЛЮЧИЛИ ПРОЕКТИ, НЕ СЕ ИЗПЛАЩАТ ОТ СНД И СЛЕДВА ДА СЕ РЕАЛИЗИРАТ ЗА СМЕТКА НА КРАЙНИТЕ ПОЛУЧАТЕЛИ.

ВСИЧКИ РАЗХОДИ ЩЕ БЪДАТ ИЗПЛАЩАНИ ДО РАЗМЕРА НА УТВЪРДЕНАТА БЕЗВЪЗМЕЗДНА ФИНАНСОВА ПОМОЩ. РАЗХОДИ, НАДВИШАВАЩИ ТОЗИ РАЗМЕР, ОСТАВАТ ЗА СМЕТКА НА КРАЙНИТЕ ПОЛУЧАТЕЛИ.

11. ДОПУСТИМИ РАЗХОДИ ЗА ПИИ ЗА ЕНЕРГИЙНО ОБНОВЯВАНЕ НА ЖИЛИЩНИЯ СГРАДЕН ФОНД

11.1. Преки допустими разходи с източник МВУ:

- Разходи за строително-монтажни работи (СМР). В рамките на общата стойност на СМР могат да се включат и **непредвидени разходи** за строително-монтажни работи до 10%; В случай на **инженеринг непредвидени разходи за строително-монтажни работи не са допустими.**Предвид различните източници на финансиране на дейностите за СМР и изготвяне на инвестиционни проекти, по настоящата процедура **не се пропоръчва провеждане** на процедури за изпълнение на дейностите чрез инженеринг.

11.2. Преки допустими разходи с източник собствени средства:

- Разходи за извършване на обследване за енергийна ефективност и сертификат за енергийни характеристики на сгради в експлоатация, обследване за установяване на техническите характеристики на сгради и технически паспорт;
- Разходи, свързани със заснемания, технически и работни проекти;
- Разходи, свързани с набавянето на необходими разрешителни документи, изискващи се от националното законодателство, включително и свързаните с тях такси, дължими на съответните компетентни органи и експлоатационните дружества;
- Разходи за изготвяне на независима експертна оценка, изготвена от сертифициран енергиен одитор (лица от регистъра по чл.44 ал. 1 от Закона за енергийна ефективност) след приключване на дейностите по изпълнение на СМР;
- Разходи за строително-монтажни работи (СМР). В рамките на общата стойност на СМР могат да се включат и **непредвидени разходи** за строително-монтажни работи до 10%; В

случай на **инженеринг непредвидени разходи за строително-монтажни работи не са допустими**.

- Разходи за авторски надзор;
- Разходи за строителен надзор съгласно чл.168, ал.2 от ЗУТ;
- Разходи за оценка на съответствието на проектите, съгласно чл.142 и чл.169 от ЗУТ;
- Разходи, свързани с издаване на необходими разрешителни и въвеждането на обектите в експлоатация.

ВАЖНО!!!

При изготвянето на бюджета на проекта, предвидените преки разходи НЕ МОГАТ да надвишават следните максимални стойности*:

Дейност	Единица мярка	Сгради до 8 надземни етажа с жилищно предназначение - максимална референтна стойност		Сгради над 8 надземни етажа с жилищно предназначение - максимална референтна стойност	
		в лева без вкл. ДДС	в лева с вкл. ДДС	в лева без вкл. ДДС	в лева с вкл. ДДС
Разход за изготвяне на обследване за установяване на техническите характеристики, свързани с изискванията по чл. 169, ал. 1 и ал. 3 от ЗУТ и за съставяне на технически паспорт и за изготвяне на обследване за енергийна ефективност**	Кв.м.	**5,23**	**6,28**	**5,23**	**6,28**
Разход за изработване на инвестиционен проект и за извършване на авторски надзор	Кв.м.	**8,87**	**10,64**	**8,87**	**10,64**
Разход за оценка на съответствието на инвестиционния проект и Разход за упражняване на строителен надзор	Кв.м.	**4,30**	**5,16**	**4,30**	**5,16**
Разход за строителни и монтажни работи, включително изграждане на ВЕИ	*Кв.м.*	**250,00**	**300,00**	**270,00**	**324,00**

Разходи за изготвяне на независима експертна оценка, изготвена от сертифициран енергиен одитор (лица от регистъра по чл.44 ал. 1 от Закона за енергийна ефективност) след приключване на дейностите по изпълнение на СМР	*Кв.м.*	**1,00**	**1,20**	**1,00**	**1,20**
Други (Административни разходи свързани с въвеждане в експлоатация)	Кв.м.	**0,60**	**0,72**	**0,60**	**0,72**
Общо:		**270,00**	**324,00**	**290,00**	**348,00**

Забележка: Невъзстановимият данък добавена стойност е допустим разход, с източник национално финансиране съгласно ЗДДС.

РЗП на сградата се определя съгласно дефиницията в Допълнителните разпоредби на Закона за устройство на територията.

*В случай, че за изпълнението на проекта са небходими средства надвишаващи стойностите посочени, като максимални за финансиране с БФП, в бюджета на проекта те се посочват като недопустими разходи.

** Разходите ще бъдат отчитани на база одобрена от СНД „Методология на опростена процедура за определяне и използване на еднократни суми за допустими разходи за извършване на технически и енергийни обследвания на жилищни сгради“ след представяне на обследване за енергийна ефективност и сертификат за енергийни характеристики на сгради в експлоатация, обследване за установяване на техническите характеристики на сгради и технически паспорт. Определената от СНД стойност на разходите е 6,28 лв. на кв. м. /РЗП от обследваната сграда по РЗП на сградата съгласно дефиницията за РЗП в Допълнителните разпоредби на ЗУТ. За отчитане на посочените разходи не се изисква представяне на разходооправдателни документи.

11.3. Непреки допустими разходи с източник на финансиране собствени средства:

- разходи за организация и управление и за публичност/видимост – в размер до 2% от преките допустими разходи без ДДС, включени в ПИИ:
    - разходи за възнаграждения по администриране на предложението, включително дължимите осигурителни вноски;
    - разходи за консултантски услуги;
    - разходи за публичност и информация.

Непреките разходи ще се отчитат чрез представяне на разходооправдателни документи. Разходите за управление могат да бъдат извършвани и преди реалния старт на ПИИ, предвид на необходимоста на СС да използват консултантски услуги във всички етапи на процеса.

ВАЖНО!!!
Непредвидени разходи за строителни и монтажни работи са разходите, свързани с увеличаване на заложени количества строителни и монтажни работи и/или добавяне на

нови количества или видове строителни и монтажни работи, които към момента на разработване и одобряване на технически или работен инвестиционен проект обективно не са могли да бъдат предвидени, но при изпълнение на дейностите са обективно необходими за въвеждане на обекта в експлоатация. Разходите, определени като непредвидени, следва да отговарят на условията за допустимост на разходите по настоящата процедурата.

11.4. Недопустими разходи

Недопустими разходи за всички видове сгради по настоящата процедура са:

1. Разходи, несъответстващи на правилата, описани в Регламент (ЕС) 2021/241 на Европейския парламент и на Съвета от 12 февруари 2021 година за създаване на Механизъм за възстановяване и устойчивост;

2. Инвестиции в системи, които произвеждат енергия, вкл. от възобновяеми източници (ВИ), които не са за собствено потребление;

3. Разходи, финансирани по друга операция, програма или каквато и да е друга финансова схема, произлизаща от националния бюджет, от бюджета на Общността или от друга донорска програма;

4. Глоби, финансови санкции и разходи за разрешаване на спорове;

5. Комисионите и загубите от курсови разлики при обмяна на чужда валута;

6. Данък върху добавената стойност, освен когато е невъзстановим;

7. Разходите за гаранции, осигурени от банка или от друга финансова институция, с изключение на разходите по финансови инструменти;

8. Лихви по дългове, с изключение на свързани със средствата по МВУ, предоставени под формата на лихвени субсидии или субсидии за гаранционни такси;

9. Субсидиране на лихва по одобрени схеми за държавни помощи и разноските за финансови транзакции;

10. Водопроводни и канализационни отклонения, електропроводи, топлопроводи и газопроводи до точка на присъединяване в имота и довеждаща инфраструктура, които не са собственост на крайния получател;

11. Разходи, които не са посочени като допустими по настоящата процедура.

12. СОБСТВЕНО ФИНАНСИРАНЕ

Крайният получател следва да осигури цялото необходимо собствено финансиране за изпълнение на проекта, включително непредвидени разходи за изпълнение на СМР дейностите. Собственият принос на Крайния получател за изпълнение на строително-монтажните работи, трябва да бъде предоставен по посочена от Водещия партньор сметка, преди сключването на

договор с избрания изпълнител на СМР дейностите. Собственият принос необходим за финансирането на СМР дейностите следва да бъде изплатен преди подаване на искане за междинно плащане към СНД.

Крайният получател може да осигури необходимото собствено финансиране изцяло със собствени средства или чрез използването на различни финансови инструменти разработени и предоставени от частни участници на пазара – сключване на ЕСКО договор с финансова или друга организация, сключване на договор с електроразпределително дружество, което е разработило и предоставя инстументи за финансиране на разходи за енергийна ефективност.

13. ПРИЛОЖИМ РЕЖИМ НА МИНИМАЛНИ/ДЪРЖАВНИ ПОМОЩИ

13.1. Общи положения

Предоставянето на средства от МВУ трябва да е съобразено с правилата за държавни помощи, като се отчита принципната недопустимост на държавните помощи и възможните хипотези на съвместимост, които се предвиждат в Договора за ЕС, Регламентите и националното законодателство.

Крайните получатели на средства по настоящата процедура са длъжни да спазват законодателството в областта на обществените поръчки и държавните помощи и да не допуснат средствата, получени по договора за финансиране по настоящата процедура, да бъдат предоставени на трети лица в нарушение на режима на държавни помощи.

Предоставянето на държавна/минимална помощ, която не отговаря на всички изисквания на приложимия режим по държавните/минималните помощи, представлява неправомерна държавна помощ/незаконосъобразна минимална помощ, което от своя страна е основание за нейното възстановяване от получателя на помощта. Отговорността за възстановяването на такива помощи е на администратора на помощта.

Проверката за съответствие на предложенията с приложимия режим следва да бъде извършена **предварително** от страна на общината партньор съгласно **Приложение №9 „Указания за оценка на съответствието на предложенията за изпълнение на инвестиции с правилата за държавни помощи“** за всеки отделен обект на интервенция. Критериите за проверка съгласно Приложение №9 ще бъдат прилагани при оценката на предложенията.

В рамките на настоящата процедура са възможни две хипотези на съответствие с приложимия режим:

- **средства може да се отпускат или в режим „непомощ“, или**
- **в режим на „минимална помощ“**

Инфраструктурата, обект на интервенции в рамките на настоящата процедура, **в общия случай е с нестопанско предназначение, тъй като финансираните сгради са жилищни сгради с предназначение за постоянно обитаване.**

Предвидените дейности по тази процедура са насочени към изпълнението на мерки за енергийна ефективност, чрез които сградата ще изпълнява условията за достигане на клас „В“ на енергопотребление или по-висок. Интервенциите за енергийна ефективност са насочени единствено към жилищни сгради, частна собственост. Предвид факта, че те не се използват за изпълнение на икономическа дейност, те не представляват предприятия по смисъла на чл. 107 от Договора за функциониране на ЕС.

Същевременно, в жилищните сгради често част от помещенията се ползват за стопански дейности – в тях са разположени дребни по размер стопански обекти (например магазини, заведения, фризьорски салон, малки лекарски практики). При наличието на такива площи, които се **ползват за стопанска дейност към тях следва да се прилагат условията на Регламент (ЕС) № 1407/2013.**

Важно е да се разгледа наличието на елементи на държавна помощ на всяко от нивата – собственик, оператор и потребител на инфраструктурата. Собственици на инфраструктурата, обект на интервенции, са крайните получатели на средствата по настоящата процедура.

В ролята си на собственици, те в общия случай изпълняват дейности с неикономически характер, поради което предоставените средства от СНД на нивото на собственика на инфраструктурата попада извън обхвата на правилата по държавните помощи.

В случаите, когато **собственик на сградата**:

(1) предоставя самостоятелен обект в сградата за ползване срещу наем или на концесия, отдаването под наем или на концесия е стопанска дейност, и/или

(2) оперира самостоятелен обект в сградата по икономически начин (извършва икономически дейности),

той се явява предприятие и предоставените средства може да попаднат в обхвата на правилата на държавните помощи, както е описано по-горе. **Получател на помощта по настоящата процедура се явява собственикът на инфраструктурата. Администратор на помощта по настоящата процедура е общината партньор.**

Крайните получатели на средства по МВУ трябва да имат предвид, че законодателството в областта на държавните помощи е с широк обхват и наличието на държавна помощ по определена процедура често е въпрос на тълкуване на отделни документи и въпрос на специфика на законодателството в конкретния сектор. Поради тази причина настоящите насоки не изчерпват всички възможни случаи и нормативни документи.

Контрол и проверка на обстоятелствата относно държавни и минимални помощи
На етапа на кандидатстване данните за получени държавни/минимални помощи следва да бъдат надлежно посочени от кандидатите в съответните Декларации за държавни/минимални помощи (Приложение №3). Помощта се счита за получена от момента на сключване на договора за финансиране. В случай, че след подаване на предложението за изпълнение на инвестиция настъпи промяна по отношение на получената държавна/минимална помощ, кандидатът следва да уведоми писмено СНД и да изпрати нова Декларация за държавни/минимални помощи, с попълнени актуални данни в нея, в срок от 5 (пет) работни дни чрез модул „Комуникация“ в ИС за МВУ - Информационната система за управление и наблюдение на средствата от ЕС в България 2020 (ИСУН 2020), раздел „Национален план за възстановяване и устойчивост“ (НПВУ).

При определяне дали е спазен максимално допустимият размер и съответно интензитет на помощта, ще се взема предвид както размера на държавната/минималната помощ, за която се кандидатства, така и общият размер на вече получена държавна/минимална помощ от кандидата. Независимо от това дали тази подкрепа е финансирана от местни, регионални, национални или общностни източници.

При предоставянето на помощта, администраторът на държавна помощ ще проверява данните, предоставени в декларациите за минимални и държавни помощи. За проверка на декларираната информация се използва публичния модул за справки към информационна система „Регистър на минималните помощи“, достъпен на интернет страницата:minimis.minfin.bg

Съгласно чл. 38 от Закона за държавните помощи, възстановяването на неправомерна и несъвместима държавна помощ или на неправилно използвана държавна помощ се извършва въз основа на решение на Европейската комисия с разпореждане за възстановяване и влязъл в сила акт за установяване на публично вземане, когато това е приложимо. Съгласно чл. 37 от Закона за държавните помощи, неправомерно получената минимална помощ представлява публично вземане, което се установява от администратора на помощ чрез издаване на акт за установяване на публичното вземане по реда на Административнопроцесуалния кодекс. Вземанията подлежат на събиране по реда на Данъчно-осигурителния процесуален кодекс (ДОПК) от органите на Националната агенция за приходите.
Възстановяването на недължимо платените и надплатените суми, както и на неправомерно получените или неправомерно усвоени средства, ще се извършва в съответствие с действащите правила на нормативни актове към момента на изпълнение на договорите за финансиране с крайните получатели.

13.2. Режим на предоставяне на средства

В зависимост от предвижданите за финансиране видове дейности изпълнението на настоящата процедура може да съдържа елементи на държавна помощ, както следва:

I. ***Режим „не помощ“ – помощ извън обхвата на чл. 107, пар. 1 от ДФЕС (помощ, която не е държавна помощ и не е минимална помощ)***

В случаите, когато ССО не използват допустимите за финансиране обекти за извършване на стопанска дейност, включително, но не само: не ги отдават под наем или в тях не се извършва дейност от търговци и/или лица със свободни професии, ССО не следва да се считат за получатели на държавна и/или минимална помощ (помощ “de minimis”). В този случай към тях не са приложими настоящите условия.

Случаите, в които община или държавна институция са собственици на самостоятелни обекти в сграда, участваща в изпълнението на инвестицията, допустима за финансиране, които се използват единствено и само за жилищни нужди, същите не се считат за получатели на минимална помощ (помощ “de minimis”) и към тях не са приложими условията по т.II.

II. Режим „*минимална* помощ“ (помощ „de minimis”)

За целите на Регламент (ЕС) № 1407/2013, ССО се явяват „предприятия“ по отношение на физическите и юридическите лица, които участват в тях и които извършват икономическа дейност.

Общият принцип, според който Съдът на ЕС[5] налага последователна практика да определя получателите като „предприятия”, е свързан с извършването на *икономическа дейност* от тяхна страна, независимо от правната им форма, статут и начин, по който са финансирани, както и реализирането на печалба. Съдът на Европейските общности счита, че всяко лице, ангажирано с

[5] Case C-41/90, Klaus Höfner and Fritz Elser v. Macrotron GmbH; Case C-55/96, Job Centre coop. arl., 1997.

икономическа дейност, е в състояние да отговори на дефиницията за предприятие, дори и при липса на преследване на печалба.

Настоящите условия се прилагат към ССО, допустими по инвестицията за получаване на БФП, в случаите, когато същите извършват някоя от следните дейности:

- самостоятелните обекти в сградата се използват за извършване на стопанска дейност - независимо от предназначението на обекта (жилищно или стопанско), ССО упражняват стопанска/икономическа дейност в обекта си (като например: магазин, фризьорски салон и др.);
- самостоятелните обекти в сградата се отдават под наем - за жилищни или нежилищни цели (офис, ателие и др.);
- в самостоятелните обекти в сградата се извършва дейност от търговци и/или лица със свободни професии;
- други стопански дейности.

В тези случаи, ССО се считат за получатели на минимална помощ и към тях следва да се прилагат условията на Регламент (ЕС) № 1407/2013.

Случаите, в които юридически лица-търговци са собственици на самостоятелни обекти в сграда, участваща в Инвестицията и допустима за финансиране, същите се считат за получатели на минимална помощ (помощ "de minimis") и към тях са приложими настоящите условия. Когато самостоятелният обект в сграда е под контрола на община или държавна институция, посредством общинско/държавно предприятие или търговско дружество, последните се считат за получатели на минимална помощ.

Компоненти в режим „минимална помощ"

В зависимост от изискванията на Регламент (ЕС) № 1407/2013, в схемата се обособяват два компонента при предоставяне на средствата и приложими към ССО:

1) Компонент I – ССО, попадащи в обхвата на режим „de minimis" – всички ССО, които отговарят на някое от условията, изброени в т. II и изпълняващи изискванията на Регламент (ЕС) № 1407/2013.

2) Компонент II – ССО, попадащи извън обхвата на режим "de minimis" – всички ССО, които отговарят на някое от условията, изброени в т.II, но не изпълняващи изискванията на Регламент (ЕС) № 1407/2013.

Допълнителни указания за оценка на съответствието на предложенията за изпълнение на инвестиции с правилата за държавни помощи са дадени в Приложение №9.

14. ХОРИЗОНТАЛНИ ПОЛИТИКИ

За всяко предложение във формуляра за кандидатстване водещият партньор следва да представи информация за съответствието на ПИИ с посочените принципи. Прилагането на заложените в проекта принципи ще се проследява на етап изпълнение.

14.1. Устойчиво развитие

Задължение на партньора отговорен за изпълнение на дейностите по изготвяне на инвестиционен проект е да провери дали предложеният инвестиционен проект подлежи на оценка на въздействието върху околната среда съгласно чл.81 от Закона за опазване на околната среда, като се обърне към съответните компетентни органи съгласно чл.94 от Закона за опазване на околната среда за преценка на необходимостта от ОВОС. В случай на необходимост от ОВОС, последната се изготвя и се прилага към техническата документация.

Задължение на партньора отговорен за изпълнение на дейностите по изготвяне на инвестиционен проект е да провери и дали предложеният инвестиционен проект подлежи на оценка по чл.31 от Закона за биологичното разнообразие за съвместимостта на проекта с предмета и целите на опазване на защитените зони, като се обърне към съответните компетентни органи по реда на чл.7 от Наредба за условията и реда за извършване на оценка за съвместимостта на планове, програми, проекти и инвестиционни предложения с предмета и целите на опазване на защитените зони. В случай на необходимост от оценка за съвместимост, последната се изготвя и се прилага към техническата документация.

14.2. Равни възможности и недопускане на дискриминация, равенство между половете

При реализиране на процедурата ще се съблюдават принципите на равенство между половете и равните възможности и недопускане на дискриминация. Ще се съблюдава стриктно за равнопоставеността, както между мъжете и жените, и участие на хора в неравностойно положение, така и между представителите на различните малцинствени групи. Ще се осъществява превенция и навременно отстраняване на всички предпоставки, водещи до неравнопоставеност. В този контекст, в процеса на избора на изпълнители от страна на крайните получатели ще се прилага българското законодателство, като всички икономически оператори, които отговарят на поставените условия, ще могат да се включат независимо от пол и етническа принадлежност. Процедурата, както и документите за нейната реализация (насоки, указания, инструкции и др.) не съдържат ограничителни условия по отношение участие на жените в процеса на изпълнение. Обновяването на жилищните сгради ще допринесе за създаване на условия за осигуряване на достъпна среда на хората с увреждания.

Всички проекти, насочени към енергийно обновяване, следва да включват хоризонтална дейност „Подобряване достъпа за хора с увреждания", където е приложимо.

Предприемането на мерки за „Подобряване достъпа за хора с увреждания" ще повиши качеството на ПИИ и ще допринесе за подобряване на възможностите на икономически неактивното население, на хората със затруднена мобилност и осигурява съответствие с Конвенцията за правата на хората с увреждания.

Принципите на равните възможности и недискриминация следва да бъдат спазвани при подготовката и изпълнението на всички проекти, финансирани от ПВУ.

15. СПАЗВАНЕ НА ПРИНЦИПА ЗА „НЕНАНАСЯНЕ НА ЗНАЧИТЕЛНИ ВРЕДИ"

Регламентът за създаване на Механизъм за възстановяване и устойчивост (МВУ) предвижда, че нито една мярка, включена в плановете за възстановяване и устойчивост на държавите-членки, не трябва да води до значителни вреди за екологичните цели по смисъла на Регламент (ЕС) 2020/852 на Европейския парламент и на Съвета от 18 юни 2020 година за създаване на рамка за улесняване на устойчивите инвестиции и за изменение на Регламент (ЕС) 2019/2088

(Регламента за таксономията). На база посоченото, всички мерки, включени в Националния план за възстановяване и устойчивост на България (НПВУ), включително тези, предвидени по настоящата процедура, следва да допринасят за екологичния преход, като отчитат шестте екологични цели, заложени в чл. 9 от Регламента за таксономията:

1) смекчаване на изменението на климата;

2) адаптиране към изменението на климата;

3) устойчиво използване и опазване на водните и морските ресурси;

4) преход към кръгова икономика;

5) предотвратяване и контрол на замърсяването;

6) защита и възстановяване на биологичното разнообразие и екосистемите.

В тази връзка, всяка една инвестиция по НПВУ следва да бъде в съответствие с принципа за „ненанасяне на значителни вреди“.

За целите на Регламента за МВУ принципът за „ненанасяне на значителни вреди“ трябва да се тълкува по смисъла на чл. 17 от Регламента за таксономията, в който се определя какво представлява „значителна вреда“ за шестте екологични цели, обхванати в него. В тази връзка, като се отчита целият жизнен цикъл на продуктите и услугите, предоставяни посредством дадена икономическа дейност, се приема, че дейността нанася значителни вреди за някой от шестте екологични цели, и съответно НЕ е налице спазването на принципа за „ненанасяне на значителни вреди“, ако при:

1) смекчаването на изменението на климата, тази дейност води до значителни емисии на парникови газове;

2) адаптирането към изменението на климата, тази дейност води до увеличаване на неблагоприятното въздействие на настоящия климат и на очаквания бъдещ климат върху самата дейност, или върху населението, природата или активите;

3) устойчивото използване и опазването на водните и морските ресурси, тази дейност влошава:

- доброто състояние или добрия екологичен потенциал на водните обекти, включително на повърхностните и подземните води; или

- доброто екологично състояние на морските води;

4) кръговата икономика, включително предотвратяването на образуването на отпадъци и тяхното рециклиране,:

- тази дейност води до значителна неефективност при използването на материали или при прякото или непряко използване на природни ресурси като невъзобновяеми източници на енергия, суровини, вода и земя, на един или повече етапи от жизнения цикъл на продуктите, включително по отношение на трайността и на възможностите за поправка, осъвременяването, повторната употреба или рециклирането на продуктите;

- тази дейност води до значително увеличаване на образуването, изгарянето или обезвреждането на отпадъци, с изключение на изгарянето на нерециклируеми опасни отпадъци; или

- дългосрочното обезвреждане на отпадъци може да причини значителни и дългосрочни вреди на околната среда;

5) предотвратяването и контрола на замърсяването, тази дейност води до значително увеличение на емисиите на замърсители във въздуха, водата или почвата в сравнение с положението преди започването на дейността; или

6) защитата и възстановяването на биологичното разнообразие и екосистемите, тази дейност:

- влошава в значителна степен доброто състояние и устойчивостта на екосистемите; или

- влошава природозащитния статус на местообитанията и видовете, включително тези от интерес за Съюза – извършено обследване за недопускане на нарушения по чл. 17 от Директивата за местообитанията, във връзка с чл. 2 от Директивата за птиците.

В случай, че при извършената от Водещия партньор проверка за липса на местообитания на защитени видове в сградата обект на интервенция е установено наличието на защитени видове, то проектът следва да предвиди мерки за защитата им.

Във връзка с ограниченията, посочени в Приложението към Решението, с което е одобрена оценката на Плана за възстановяване и устойчивост на България, и с оглед съответствие на процедура „Подкрепа за устойчиво енергийно обновяване на жилищния сграден фонд т“ с Известие на Комисията – „Технически насоки за прилагането на принципа за „ненанасяне на значителни вреди“ съгласно Регламента за Механизма за възстановяване и устойчивост (2021/C58/01)“, и гарантиране в максимална степен на спазването на принципа за „ненанасяне на значителни вреди“, за целите на настоящата процедура няма да се подкрепят:

- дейности и активи, свързани с изкопаеми горива, включително използване надолу по веригата;

- дейности и активи по схемата на ЕС за търговия с емисии;

- дейности и активи, свързани със сметища, инсталации за изгаряне на отпадъци и заводи за механично-биологично третиране;

- дейности и активи, при които дългосрочното обезвреждане на отпадъци може да причини вреда на околната среда.

В съответствие с Регламента за Механизма за възстановяване и устойчивост и съответно, за да е налице спазване на принципа за „ненанасяне на значителни вреди“, всички предвидени инвестиции от кандидатите (крайните получатели) по настоящата процедура, следва да не водят до значителни вреди за всеки един от горепосочените шест екологични цели.

ВАЖНО: Съблюдаването на принципа за „ненанасяне на значителни вреди“ ще се проследява и на етап изпълнение на ПИИ, като за удостоверяване на съответствието на инвестицията с посочения принцип, в края на проекта крайните получатели ще подлежат на контрол, който да удостовери съответствието на подкрепените дейности с тях.

Допълнителна информация относно прилагането на принципа за „ненанасяне на значителни вреди“, може да бъде намерена в Регламента за таксономията и в Известие на Комисията – „Технически насоки за прилагането на принципа за „ненанасяне на значителни вреди“ съгласно Регламента за Механизма за възстановяване и устойчивост (2021/C58/01)“, както и в свързаните с тях документи.

При подготовка и изпълнение на ПИИ, задължение на партньорите е да предприемат необходими мерки за спазване принципа за „ненанасяне на значителна вреда“ („do no significant harm” /DNSH/ principle), както и да осигурят ефективно прилагане на този принцип, съгласно изискванията на Регламент (ЕС) 2020/852 за създаване на рамка за улесняване на устойчивите инвестиции („Регламентът за таксономията на ЕС“). За целите на самооценката и установяване

на степента на екологичната устойчвост на инвестицията, икономичската дейност трябва да допринася за една или повече от следните екологични цели:

- Смекчаване на изменението на климата;
- Адаптиране към изменението на климата;
- Устойчиво използване и опазване на водните и морскитете ресурси;
- Преход към кръгова икономика;
- Предотвратяване и контрол на замърсяването;
- Защита и възстановяване на водното биоразнообразие и на водните екосистеми.

При оценяването на дадена икономическа дейност спрямо критериите, съгласно чл. 17 от Регламента за таксономията, се вземат предвид въздействието на самата дейност върху околната среда, както и въздействието върху околната среда на продуктите и услугите, предоставяни посредством тази дейност през целия им жизнен цикъл, като се отчитат по-специално производството, употребата и излизането от употреба на тези продукти и услуги.

ВАЖНО!!! Водещите партньори на помощта извършват на етап кандидатстване самооценка на мерките по отношение на принципите на "DNSH" (Контролен лист за самооценка съгласно „принципа за ненанасяне на значителни вреди“ (DNSH)).

Във връзка с изпълнение и спазване на принципа за „ненанасяне на значителни вреди“, в процеса на изпълнение на ПИИ следва да се съблюдават следните изисквания за устойчив строителен процес:

• Задължение на изпълнителя е да предостави информационни листове за безопасност и/или EPD декларации на вложените материали;

• Задължение за опазване на въздуха по време на строителството чрез използване на строителна техника и процеси за редуциране на запрашаването и опазване на почвите и подпочвените води от химически замърсявания;

• Предписания отнасящи се до нивото на шума по време на строителството (не превишаване на околния шум) и провеждане на измервания за контрол на нивото на шума;

• Изпълнение на минималните законови предписания на Закона за управление на отпадъците. Участниците в строителния процес се обучават целево по отношение на намаляване количеството на отпадъците. Ръководството на строежа контролира разделянето на отпадъците и коректното използване на площадките за събиране. Строителните материали се разделят на минерални отпадъци, материали, годни за рециклиране, смесени строителни отпадъци, проблемни отпадъци и азбесто съдържащи отпадъци;

• Изготвяне на ръководства за експлоатация – документация на отнасящите се за сградата, ръководства по техническо поддържане, контрол, експлоатация и обслужване. Оценява се обектовата документация по няколко аспекта. Освен изготвяне на технически паспорт по Наредба № 5/2006 г. се препоръчва и ръководства към различните целеви групи (например: поддръжка, почистване и др.)

- По отношение на ресурсната ефективност да се предвидят мерки за спестяване на вода, както и възможност за повторна употреба, използване на дъждовна вода и др.;

- Ефикасното използване на ресурсите предполага и прилагане на принципа за кръговост и използване на органични строителни материали, които съхраняват въглерод като сертифицирана дървесина.;
- Използване на екологични материали, изисквания за термичен и визуален комфорт, качество на въздуха и достъпна среда.;

• Като се отчитат даденостите в Република България, да се търсят и други специфични решения и технологии, използващи геотермална и хидротермална енергия.

16. МИНИМАЛЕН И МАКСИМАЛЕН СРОК ЗА ИЗПЪЛНЕНИЕ НА ПРОЕКТА

Планираната продължителност на всяко ПИИ, включително дейностите, предвидени в него, **не може да надвишава 28 месеца. Крайният срок за изпълнение на ПИИ е 30 юни 2026 г.**

ВАЖНО!

Кандидатите трябва да предвидят в продължителността на ПИИ процедури като провеждане на обществени поръчки за строителство, услуга и/или доставка, процес по строителство и въвеждане в експлоатация, отчетност, окончателно разплащане към изпълнителите, представяне на окончателен ФТО, изготвяне на независима оценка от одитор за доказване на постигнатите спестявания (лица от регистъра по чл.44 ал. 1 от Закона за енергийна ефективност) и др.

17. РЕД ЗА ОЦЕНЯВАНЕ НА ПРЕДЛОЖЕНИЯ ЗА ИЗПЪЛНЕНИЕ НА ИНВЕСТИЦИЯ

Предложенията по настоящата процедура се оценява на основание чл. 17 от ПМС 114 от 08 юни 2022 година, относно детайлните правила за предоставяне на средства на крайни получатели от МВУ, на един етап по критерии за административна допустимост и оценка на качеството, описани в настоящите Насоки за кандидатстване.

Оценката и класирането на предложенията по настоящата процедура се извършва от оценителна комисия, определена с акт на Ръководителя на СНД. Всички предложения, подадени в рамките на крайния срок, се оценяват в съответствие с критериите, посочени по-долу.

Оценката на предложения включва един етап, който обхваща критерии за административна допустимост и оценка на качеството.

Оценката на административна допустимост се извършва по критериите, посочени в раздел „Критерии за оценка на административна допустимост“, които се отбелязват с „ДА“, „НЕ“ или „Н/П“ (не е приложимо). Предложение, което получи оценка „Не“ на критерий 1 или 6 се отхвърля от оценителната комисия без да се проверява съответствие със следващите критерии за оценка на административна допустимост.

Предложения, получили **минимум 62 точки** на етап „Оценка на качеството”, се класират в низходящ ред съобразно получената оценка, като за финансиране се предлагат всички предложения по реда на класирането до покриване на общия размер на финансови средства. Всички предложения, които са преминали минималния праг на оценка, но за които не достига

финансиране по настоящата процедура, ще формират списък с резервни предложения, които може да бъдат финансирани в случай на наличие на недоговорен/спестен финансов ресурс.

Когато при оценката се установи липса на документи и/или друга нередовност, комисията **еднократно** изпраща на кандидата уведомление за установените нередовности и определя срок за тяхното отстраняване, който не може да бъде по-кратък от 7 дни. Уведомлението съдържа и информация, че неотстраняването на нередовностите в срок може да доведе до прекратяване на производството по отношение на кандидата. Отстраняването на нередовностите не може да води до промени по същество на подаденото предложение.

Уведомлението ще бъде изпратено чрез Информационната система за МВУ, за което кандидата получава съобщение на електронния адрес, посочен при регистрацията на потребителя, подал ПИИ в Информационната система за МВУ.

За дата на получаване на Уведомлението се счита датата на изпращането му чрез Информационната система за Механизма. Кандидатът представя допълнителните разяснения и/или документи по електронен път, като информацията не следва да съдържа елементи, водещи до подобряване на първоначалното предложение. При непредставяне на изисканата информация или разяснения в срок, предложението може да бъде отхвърлено само и единствено на това основание. Всяка информация, предоставена извън официално изисканата от оценителната комисия, няма да бъде вземана под внимание.

В случай, че след допълнителното им изискване, документите не бъдат предоставени от кандидата или са представени, но не съгласно изискванията в Условията за кандидатстване, ПИИ се отхвърля. Отстраняването на нередовностите не може да води до подобряване на качеството на предложението.

В случай, че в процеса на оценка оценителната комисия установи наличието на обстоятелства (напр. включени в предложението недопустими дейности, недопустими и/или нереалистични разходи, дублиране на заложени дейности и/или разходи и др.), това може да доведе до изменение на бюджета на ПИИ. Следва да се има предвид, че промените в бюджета не могат да доведат до увеличаване на размера на средствата.

Оценителната комисия може да извършва корекции в бюджета на предложението в случай, че при оценката се установи:

1. несъответствие между предвидените дейности и видовете заложени разходи, както и при несъответствие със заложения 80% интензитет на средствата представляващи БФП, свързани с изпълнението на допустимите дейности;

2. дублиране на разходи;

3. несъответствие с правилата за държавните или минималните помощи;

4. наличие на недопустими дейности или разходи;

5. неспазване на заложените в Насоките за кандидатстване правила или ограничения по отношение на заложени процентни съотношения/прагове на разходите.

След служебно извършени корекции в бюджета, оценителната комисия ще извършва допълнително преразглеждане на критериите, върху които коригираните данни в бюджета биха се отразили. Корекции в бюджета при несъответствие между предвидените дейности и видовете заложени разходи, както и при дублиране на разходи, ще се извършва след като се изиска допълнителна пояснителна информация от кандидата, ако е необходимо. Извършените корекции не могат да водят до увеличаване на размера на средствата, предвиден в подаденото

предложение или до увеличаване на първоначално присъдения брой точки, които ПИИ е получило преди корекциите. Корекциите в бюджета не могат да водят и до невъзможност за изпълнение на целите на проекта или на проектните дейности или до подобряване на качеството на ПИИ.

Оценяването на ПИИ се извършва в срок до три месеца от датата на назначаване на оценителната комисия.

Решение за отхвърляне на дадено ПИИ ще бъде вземано на следните основания:

- Предложението е непълно или не отговаря в други отношения на поставените условия в настоящите Насоки;
- Кандидатът не отговаря на условията за административна допустимост;
- Предложението не покрива критериите за качество (не покрива минималния брой точки);
- Не са спазени други критерии и/или изисквания, посочени в настоящите Насоки за кандидатстване;
- Кандидатите не са представили изискваната задължителна според Насоките за кандидатстване информация.

Въз основа на резултатите от оценката комисията изготвя оценителен доклад до Ръководителя на структурата за наблюдение и докладване, който включва три списъка:

1. списък на предложените за финансиране предложения, подредени по реда на тяхното класиране, и размера на средствата от Механизма, които да бъдат предоставени за всяко от тях;
2. списък на предложенията с прекратено производство;
3. списък с резервните предложения, които успешно са преминали оценяването, но за които не достига финансиране, подредени по реда на тяхното класиране.

На този етап се извършва проверка за липса на двойно финансиране по предложените ПИИ и проверка за получени държавни и минимални помощи. Проверката се извършва чрез всички достъпни методи, включително, но не само, чрез проверка на информацията в ИСУН 2020, запитвания към други финансиращи институции, проверка в интернет. По отношение на разходи, за които се установи наличие на двойно финансиране. Оценителната комисия взема мотивирано решение за отхвърляне на предложението.
Когато за определен кандидат се установи надвишаване на максималните прагове за натрупване на минимална помощ, разходите за участието се редуцират, така че да не надвишават съответния максимален праг за натрупване на минимална помощ. В случай че редуцирането на разходите води до пълно отпадане на предвидените в предложението разходи, Оценителната комисия отправя писмено искане до Кандидата, в което посочва, че предвидените разходи са отпаднали. Кандидатът изпраща отговор в посочения от Оценителната комисия срок, в който заявява съгласието си/несъгласието си предложението да бъде изпълнявано.

В резултат на описаното преоценяване са възможни разместванията в трите списъка с проекти.

18. КРИТЕРИИ ЗА ОЦЕНЯВАНЕ НА ПРЕДЛОЖЕНИЯ ЗА ИЗПЪЛНЕНИЕ НА ИНВЕСТИЦИЯ

Оценката се извършва в инфромационната система за МВУ и се документира чрез попълване на оценителен лист, включващ следните критерии:

№	Критерии за оценка	Да	Не	Н/П
	Критерии за административна допустимост			
1.	Предложението е подадено в рамките на крайния срок, съгласно Насоките за кандидатстване **В случай че посоченото изискване не е спазено, предложението се отхвърля без да се проверява съответствие със следващите критерии за оценка!**	☐	☐	
2.	Предложението е подадено в партньорство с община/районна администрация – водещ партньор, представляващо кандидата	☐	☐	
3.	Предложението е подадено от оправомощено за целите на подаване на предложението лице и е приложено пълномощно/заповед за упълномощаване	☐	☐	
4.	Всички приложими полета на формуляра за кандидатстване са попълнени с относимата информация за целите на оценката Не е установено двойно финансиране за дейностите, включени в ПИИ	☐	☐	
5.	Представени са протокол с решение за създаване на СС и протокол на общото събрание на етажната собственост с решение за одобряване на кандидатстването по настоящата процедура	☐	☐	
6.	Приложен е документ за регистрация на СС в съответствие с изискванията по процедурата, съгласно Насоките за кандидатстване	☐	☐	
7.	Представени са обследване за енергийна ефективност и валиден сертификат за енергийни характеристики на сграда в експлоатация с предписан пакет от енергоспестяващи мерки за **постигане на най-малко клас на енергопотребление „В“ и постигане на минимум 30% спестяване на първична енергия, изготвени по реда актуалната към момента на кандидатстване наредба по чл. 48 от ЗЕЕ**	☐	☐	
8.	Представени са обследване за установяване на техническите характеристики, свързани с удовлетворяване на изискванията по чл.	☐	☐	

	169, ал. 1 и ал. 3 от ЗУТ и Технически паспорт в съответствие с изискванията, определени в глава трета на Наредба № 5 от 2006 г. за техническите паспорти на строежите			
9.	Съгласно представеното техническо обследване на сградата, извършено в съответствие с глава трета от Наредба 5 от 28 декември 2006 г. за техническите паспорти на строежите, е установено, че сградата отговаря на съществените изисквания към строежите съгласно чл. 169, ал. 1, т. 1 от ЗУТ и е получила положителна оценка за сеизмична осигуреност, независимо дали е осигурена или неосигурена на сеизмични въздействия, в съответствие с Наредба № РД-02-20-2 от 27 януари 2012 г. за проектиране на сгради и съоръжения в земетръсни райони.	☐	☐	
10.	Представена е обобщена КСС по окрупнени показатели	☐	☐	
11.	Приложено е партньорско споразумение между общинската администрация/районната администрация и сдружението на собствениците	☐	☐	
12.	Предложението е в съответствие с изискванията на приложимия режим за държавна помощ	☐	☐	
13.	Крайният получател е допустим кандидат на финансирането по процедурата	☐	☐	
14.	Сградата-обект на интервенция е многофамилна жилищна сграда и отговаря на изискванията за допустимост	☐	☐	
15.	Предложеният размер на средствата е съобразен с минималния и максималния размер, съгласно Насоките за кандидатстване	☐	☐	
16.	Продължителността на предложението съответства на максимално допустимия период на изпълнение, съгласно Насоките за кандидатстване	☐	☐	
17.	Предвидените за финансиране със средства от МВУ мерки, съответстват на допустимите дейности по процедурата	☐	☐	
18.	Разходите в предложението, за които се предвижда финансиране със средства от МВУ, са допустими за финансиране по процедурата	☐	☐	
19.	Разходите за СМР, посочени в бюджета на предложението съответстват на общата стойност на приложените КСС	☐	☐	

20.	Включените в бюджета на проекта разходи не надхвърлят пределните стойности за отделните категории разходи посочени в Насоките за кандидатстване	☐	☐	
21.	Целевите стойности на индикаторите са правилно остойностени и съответстват на дейностите по предложението за изпълнение на инвестиция	☐	☐	
22.	Предложението за изпълнение на инвестиция е в съответствие с принципа за „ненанасяне на значителни вреди“	☐	☐	

Критерии за оценка на качеството	**Макс. брой точки**	**Източник на проверка**
1. Процент енергийно спестяване в годишното потребление на първична невъзобновяема енергия в резултат на енергоспестяващите мерки	**25**	*Валиден сертификат за енергийни характеристики на сграда в експлоатация – енергийните спестявания се изчисляват по следната формула:* *% спестявания = {общо нормализирано потребление на първична невъзобновяема енергия при актуално състояние (преди изпълнение на ECM) в kWh/год. - обща първична невъзобновяема енергия след изпълнение на ECM от избрания пакет в kWh/год.} / {общо нормализирано потребление на първична невъзобновяема енергия при актуално състояние (преди изпълнение на ECM) в kWh/год.} x 100*
> 65 %	25	
> 62% ≤ 65%	23	
> 60% ≤ 62%	21	
> 55% ≤ 60%	18	
> 50% ≤ 55%	15	
> 45% ≤ 50%	12	
≥ 30% ≤ 45%	10	
2. Очаквано годишно намаляване на емисиите на CO_2 (екологични ползи) –	**20**	*Валиден сертификат за енергийни*

тона/год.		*характеристики на сграда в експлоатация – общо спестени емисии CO2 (тона/год.)*
> 80 т CO2 екв.	20	
> 60 т CO2 екв. ≤ 80 т CO2 екв.	18	
> 40 т CO2 екв. ≤ 60 т CO2 екв	16	
> 30 т CO2 екв. ≤ 40 т CO2 екв.	14	
> 20 т CO2 екв. ≤ 30 т CO2 екв.	12	
≤ 20 т CO2 екв.	10	
3. Ефективност на инвестицията за енергийна ефективност като отношение на необходимата инвестиция в лева към количеството спестена първична невъзобновяема енергия в kWh на годишна база – лв. /kWh/г	**35**	*Валиден сертификат за енергийни характеристики на сграда в експлоатация – изчислява се като се раздели общата стойност на допустимите разходи в лева на проекта на очакваното количество спестена първична енергия в kWh/год.* *Спестената първична невъзобновяема енергия в kWh/год. се определя от валидния сертификат за енергийни характеристики на сграда в експлоатация (стр.1 и стр.5) – енергийните спестявания се изчисляват по следната формула: спестена първична невъзобновяема енергия в kWh/год. = общо нормализирано потребление на първична невъзобновяема енергия при актуално състояние (преди изпълнение на ECM) в kWh/год. - обща първична невъзобновяема енергия след изпълнение на ECM от избрания пакет в kWh/год.*
≤ 1,75 лв./кWh/г	35	
> 1,75 лв./кWh/г ≤ 1,90 лв./кWh/г	32	

> 1,90 лв./kWh/г ≤ 2,00 лв./kWh/г	29	
> 2,00 лв./kWh/г ≤ 2,10 лв./kWh/г	25	
> 2,10 лв./kWh/г ≤ 2,20 лв./kWh/г	21	
> 2,20 лв./kWh/г ≤ 2,50 лв./kWh/г	16	
> 2,50 лв./kWh/г	10	
4. Целесъобразност на инвестицията за енергийна ефективност като разгъната застроена площ на сградата/блок-секцията/групата от блок-секции	**20**	*Разгъната застроена площ на сградата е посочена в техническото обследване и сертификата за енергийна ефективност*
> 5 000 кв.м. РЗП на сградата/блок-секцията/групата от блок-секции	20	
> 4000 кв.м. РЗП на сградата/блок-секцията/групата от блок-секции ≤ 5 000 кв.м. РЗП на сградата/блок-секцията/групата от блок-секции	18	
> 3000 кв.м. РЗП на сградата/блок-секцията/групата от блок-секции ≤ 4 000 кв.м. РЗП на сградата/блок-секцията/групата от блок-секции	16	
> 2000 кв.м. РЗП на сградата/блок-секцията/групата от блок-секции ≤ 3 000 кв.м. РЗП на сградата/блок-секцията/групата от блок-секции	14	
> 1000 кв.м. РЗП на сградата/блок-секцията/групата от блок-секции ≤ 2 000 кв.м. РЗП на сградата/блок-секцията/групата от блок-секции	12	
≤ 1000 кв.м. РЗП на сградата/блок-секцията/групата от блок-секции	10	
5. Ниво на ангажираност на членовете на ЕС в СС към изпълнението на проекта	**25**	*Процентът идеални части се отчита спрямо актуалното удостоверение за сдружението издадено от общинската администрация*
Собствениците на > 95% от идеални части от общите части на ЕС членуват в СС и са подкрепили изпълнението на проекта при гласуването на общото събрание	25	
Собствениците на > 80% и ≤95% от идеални части от общите части на ЕС членуват в СС и са подкрепили изпълнението на проекта при	15	

гласуването на общото събрание		
Собствениците на ≤80% от идеални части от общите части на ЕС членуват в СС и са подкрепили изпълнението на проекта при гласуването на общото събрание	10	
6. Постигнато ниво на подобрение на жилищната инфраструктура след прилагане на мерките по ЕЕ	**15**	
6.1. Обектът на интервенция ще постигне клас енергопотребление „А“ или „сграда с близко до нулево потребление на енергия“ след изпълнението на включените в доклада от енергийното обследване мерки	10	*Валиден сертификат за енергийни характеристики на сграда в експлоатация*
6.2 Проектът предвижда изпълнението на мерки допринасящи общия архитектурен облик на града в съответствие с одобрена от общинската администрация наредба/указания	5	*В т.11 от формуляра следва да бъде посочен линк към общинския документ даващ съответните предписания*
Максимален брой точки:	***140***	

Оценката на качеството се извършва чрез директно въвеждане на оценките и мотивите за тяхното поставяне от оценителите в ИС на МВУ.

Предложения, получили **минимум 62 точки** на критерии за оценка на качеството, се класират в низходящ ред съобразно получената оценка, като за финансиране се предлагат всички ПИИ по реда на класирането до покриване на общия размер на бюджета по процедурата.

В случай че предложенията имат равен брой точки на критерии за оценка на качеството, те ще бъдат класирани съобразно получения брой точки по посочените по-долу критерии при спазване на следната последователност:

1. Ефективност на инвестицията за енергийна ефективност като отношение на необходимата инвестиция в лева към количеството спестена първична невъзобновяема енергия в kWh на годишна база (лв. /kWh/г).
2. Процент енергийно спестяване в годишното потребление на първична невъзобновяема енергия в резултат на енергоспестяващите мерки;
3. Очаквано годишно намаляване на емисиите на CO_2 (екологични ползи);
4. Целесъобразност на инвестицията за енергийна ефективност като разгъната застроена площ на сградата/блок-секцията/групата от блок-секции.

19. НАЧИН НА ПОДАВАНЕ НА ПРЕДЛОЖЕНИЯ ЗА ИЗПЪЛНЕНИЕ НА ИНВЕСТИЦИЯ

Кандидатстването по настоящата процедура се осъществява изцяло по електронен път чрез информационната система за Механизма за възстановяване и устойчивост (ИС за МВУ), като предложенията за изпълнение на инвестиция по настоящата процедура се подават на следния интернет адрес: https://eumis2020.government.bg

При подаване на предложенията се следва реда, описан в Приложение №8 „Указания за попълване и подаване на Електронен формуляр за кандидатстване“.

20. СПИСЪК НА ДОКУМЕНТИТЕ, КОИТО СЕ ПОДАВАТ НА ЕТАП КАНДИДАТСТВАНЕ

При кандидатстване по настоящата процедура водещият партньор попълва уеб-базирания Формуляр за кандидатстване и съответните приложения към настоящите Насоки за кандидатстване, публикувани на интернет адресите на:

- Министерството на регионалното развитие и благоустройството **www.mrrb.government.bg**,
- Модула за електронни услуги в ИСУН 2020 **https://eumis2020.government.bg/**

При кандидатстване следва да се представят по електронен път всички изискуеми документи, както следва:

1. **Формуляр за кандидатстване -** *попълва се електронно в ИС за МВУ;*
2. **Декларация за съответствие с изискванията по процедурата при кандидатстване** (Приложение №1) - *попълва се към Формуляра за кандидатстване в ИС за МВУ*;
3. **Документ за регистрация на сдружение при условията и по реда на Закона за управление на етажната собственост и доказателство за вписване в публичния регистър на съответната община/район и в регистър БУЛСТАТ** - *подава се във формат сканирано копие*;
4. **Документи удостоверяващи взети от СС и общото събрание на етажната собственост решения за кандидатстване по настоящата процедура за изпълнение на ЕТАП II от подмярка 1 „Подкрепа за устойчиво енергийно обновяване на жилищния сграден фонд“ от инвестиция „Енергийна ефективност в сграден фонд“на Националния план за възстановяване и устойчивост.** - *подава се във формат сканирано копие*;
5. **Партньорско споразумение** (Приложение №2) - *подава се във формат сканирано копие*;
6. **Обследване за енергийна ефективност (доклад и резюме), придружено от сертификат за енергийни характеристики на сграда в експлоатация –** *подават се във формат сканирано копие*;
7. **Обследване за установяване на техническите характеристики на сградата и технически паспорт –** *подават се във формат сканирано копие*;
8. **Обобщено КСС** – *във файл формат EXCEL*;
9. **Декларация за държавни/минимални помощи** (Приложение №3) **–** *подава се във формат сканирано копие*
10. **Контролен лист за самооценка съгласно „принципа за ненанасяне на значителни вреди“ -** *попълва се в ИС на МВУ;*

11. **Пълномощно/заповед на лицето, което подписва с електронен подпис от името на водещия партньор документите за кандидатстване по предложението за изпълнение на инвестиция в ИС за МВУ** *(ако е приложимо) - подава се в оригинал или във формат сканирано копие;*
12. **Декларация относно енергийните характеристики на сградата –** *попълва се в ИС на МВУ***;**
13. **Декларация относно резултатите от проведеното събрание на ЕС за създаване на СС–** *попълва се в ИС на МВУ***;**
14. **Декларация относно представения сертификат за енергийна ефективност –** *попълва се в ИС на МВУ*

21. КРАЕН СРОК ЗА ПОДАВАНЕ НА ПРЕДЛОЖЕНИЯ

Кандидатстването по настоящата процедура започва в 9.00 часа на денят следващ крайният срок за кандидатстване по процедура BG-RRP-4.023 „Подкрепа за устойчиво енергийно обновяване на жилищния сграден фонд – Етап I“
Срок за кандидатстване по настоящата процедура – не по-късно от 17:00 часа на 29.02.2024 г.
Всяко проектно предложение, което е подадено след крайния срок за кандидатстване, ще бъде отхвърлено и няма да бъде разглеждано по настоящата процедура.

Срокът за подаване на предложения по процедурата може да се удължава:
1. при изменение на документите по настоящите Насоки след откриване на процедура чрез подбор;
2. когато в срок до три дни преди изтичането на посочения краен срок няма постъпили предложения или всички постъпили предложения са оттеглени;
3. когато общият размер на заявените средства за финансиране по подадените предложения в рамките на посочения краен срок е по-малък от бюджета на процедурата.

Въпроси във връзка с попълването на формуляра за кандидатстване и изискванията по настоящата процедура могат да се задават на:

Електронен адрес:emrrb@mrrb.government.bg**,**
Адрес за кореспонденция: 1618 гр. София,
Ул. „Св. Св. Кирил и Методий“ № 17-19

Министерство на регионалното развитие и благоустройството,
Дирекция „Жилищна политика”.

При задаване на въпросите ясно се посочва номерът на процедурата.

ВАЖНО!

Кандидатът по настоящата процедура може да иска разяснения в срок до 21 дни преди изтичането на срока за кандидатстване. Разясненията се утвърждават от Ръководителя на СНД. Разясненията се дават по отношение на условията за кандидатстване, не съдържат становище относно качеството на предложението и са задължителни за всички кандидати.

Разясненията се публикуват на интернет страницата на СНД и в информационната система за Механизма в 10-дневен срок от получаването на искането, но не по-късно от 14 дни преди изтичането на срока за кандидатстване.

Разясненията се вземат предвид при осъществяване на оценката на предложенията по процедурата.

22. ПРОЦЕДУРА ЗА СКЛЮЧВАНЕ НА ДОГОВОРИ ЗА ФИНАНСИРАНЕ / ИЗДАВАНЕ НА ОТКАЗИ ЗА ПРЕДОСТАВЯНЕ НА СРЕДСТВА

22.1. Уведомяване относно решението на СНД

При наличие на положителен резултат от оценяването на предложението, Ръководителят на структурата за наблюдение и докладване в едноседмичен срок от приключване на оценяването взема решение за предоставяне на средства от Механизма за одобрените предложения. Преди вземане на решение за предоставяне на помощ по МВУ, СНД извършва проверка за липса на двойно финансиране.

В срок до 15 работни дни от влизането в сила на решението за предоставяне на средства от Механизма, Ръководителят на структурата за наблюдение и докладване сключва договор за финансиране.

Правата и задълженията, които възникват за водещия партньор и крайния получател, са описани в приложения образец на Проект на договор за финансиране (Приложение №6)

По време на изпълнение на дейностите по ПИИ партньорите следва да спазват Условията за изпълнение на одобрените инвестиции (Приложение №10).

22.2. Сключване на договор за финансиране

Процедурата по проверка на документалната допустимост на кандидатите ще се извършва изцяло в електронна среда чрез Информационната система за МВУ (ИСУН 2020), раздел НПВУ, поради което комуникацията между СНД и кандидатите ще се води единствено през нея. Чрез ИС за МВУ (ИСУН 2020), раздел НПВУ, до всеки одобрен за финансиране кандидат се изпраща електронно уведомление за представяне на конкретни изброени доказателства за доказване на съответствието му с изискванията за краен получател.

Уведомлението съдържа указания за вида и формата на изисканите доказателства, както и срока, в който тези доказателства следва да бъдат представени. Поканите се считат за получени от съответния кандидат с изпращането им в ИС за МВУ (ИСУН 2020), раздел НПВУ.

22.3. Списък на документите, които се подават на етап сключване на договори за финансиране с водещите партньори/ крайните получатели.

ПРИЛОЖЕНИЕ №1: Декларация за съответствие с изискванията по процедурата при подписване на договор за финансиране на одобрени инвестиции (за кандидат и водещ партньор (ако е приложимо))

ПРИЛОЖЕНИЕ №3: Декларация за държавни/ минимални помощи (ако е приложимо)
ПРИЛОЖЕНИЕ №7: Форма на финансова идентификация
ПРИЛОЖЕНИЕ №12 Декларация за извършена проверка за липса на местообитания на защитени видове в сградата обект на интервенция.

23. ПРИЛОЖЕНИЯ КЪМ НАСОКИТЕ ЗА КАНДИДАТСТВАНЕ

Документи за кандидатстване	**ПРИЛОЖЕНИЕ №1:** Декларация за съответствие с изискванията по процедурата при кандидатстване / при подписване на договор за финансиране на одобрени инвестиции (за кандидат и партньор (ако е приложимо)) **ПРИЛОЖЕНИЕ №2:** Партньорско споразумение **ПРИЛОЖЕНИЕ №3:** Декларация за държавни/минимални помощи **ПРИЛОЖЕНИЕ №4:** Заявление за участие
Документи за информация	**ПРИЛОЖЕНИЕ №6:** Проект на договор за финансиране **ПРИЛОЖЕНИЕ №7:** Финансова идентификация
	ПРИЛОЖЕНИЕ №8: Указания за попълване и подаване на Електронен формуляр за кандидатстване
	ПРИЛОЖЕНИЕ №9: Указания за оценка на съответствието на предложенията за изпълнение на инвестиции с правилата за държавни помощи
	ПРИЛОЖЕНИЕ №10: Условия за изпълнение на одобрените инвестиции **ПРИЛОЖЕНИЕ №11** Документи за създаване на Сдружение на собствениците **ПРИЛОЖЕНИЕ №12** Декларация за извършена от Водещия партньор проверка за липса на местообитания защитени видове в сградата обект на интервенция **ПРИЛОЖЕНИЕ №13** Образци на доклад и протокол от извършена независима експертна оценка от сертифициран енергиен одитор (лица от регистъра по чл. 44 ал. 1 от Закона за енергийна ефективност), която да докаже потреблението на първична енергия и постигнатите спестявания от обновяването, заложени в подаденото на етапа на кандидатстване предложение ПРИЛОЖЕНИЕ **№14** Договори с гарантиран резултат